Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 136 (2138) ♦ Вівторок, 27 липня 1999 року ♦ Ціна договірна

Справжня біда, коли хліба не буде

З малих струмків та струмочків, що виринали з вулиць, вуличок та провулків перед Городищенським палацом культури, утворилося людське море.

— Не живемо, а виживаємо...

— Зерно у полі пропадає, а тут ще й картопля не вродила.

— Що ж це на світі робиться: у лікаря є уколи, а ти у нього купуй...

— За що ж купити, коли грошей не дають?..

Людське море вихлюпнуло до палацу культури і, як вода, заповнило все, що було можна.

Голова Черкаської облради Володимир Лук'янець виступив перед громадою з короткою інформацією. Область за піврічним підсумком збільшила виробництво м'яса, молока, масла. 62 відсотки виробництва м'яса та 40 відсотків молока забезпечують підсобні селянські господарства.

Урожай зерна буде менший на сім центнерів з гектара, ніж торік. Очікується приблизно 20 центнерів з гектара. Фактично скотилися до природної врожайності грунтів.

У 14 районах області почали виплачувати пенсії за січень.

«Вдумаймося, липень закінчується, — сказав голова облради, — не поправимо становище, остаточно втратимо довір'я людей».

— Вже втратили! — видихнув зал.

У цьому залі Олександру Ткаченку вручали посвідчення народного депутата у 1994 році. Через чотири роки, у 1998 році, здається, зовсім недавно тут же мандат народної довіри майбутній Голова Верховної Ради одержав удруге.

(Закінчення на 2-й стор.).

У номер

Олександр Мороз — п'ятий кандидат у Президенти

Більш як два тижні знадобилося ЦВК для перевірки підписних листів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України, лідера соціалістів Олександра Мороза. Відтак О. Мороз став п'ятим зареєстрованим кандидатом у Президенти України.

Свої не дають, а чужі продають

Міністерство енергетики України має намір закупити вугілля в Росії та в Польщі для забезпечення паливом теплових електростанцій.

За словами заступника міністра енергетики Володимира Дарчука, нестача твердого палива для забезпечення нормальної роботи українських ТЕС взимку 1999-2000 року оцінюється приблизно в 6,5 млн. тонн вугілля. На 15 липня запас вугілля на складах українських електростанцій становив 2 млн. тонн. Загалом на закупівлю органічного палива Міненерго потрібно близько 1,5 млрд. доларів.

А тим часом безробітних серед вітчизняних шахтарів більшає, а через страйки наших гірників держава вже недоотримала більш як 800 тисяч тонн вугілля.

27 липня

✔ 1147 р. Засновано Москву.

✔ 1649 р. Перемога Богдана Хмельницького над поляками під Збаражем.

✔ 1944 р. Львів та Станіслав (тепер Івано-Франківськ) було звільнено від німецько-фашистських загарбників.

✔ 1993 р. Україна встановила дипломатичні відносини з Республікою Чад.

Соціальники-утопісти хочуть допомогти бідним. Концептуально...

12

Академія міст українських

14

ГОРЕ МАКОВЕ

З журналістського блокнота

Дивно і водночас страшно — редакційна пошта майже не приносить листів з відчайдушним криком: «Допоможіть наркоманові!». Наче такі перевелися.

Пам'ятаю, на початку «перебудови», коли нам, журналістам, відчинили двері наркодиспансерів, ми такого почули й побачили...

(Закінчення на 14-й стор.).

Врожай-99

А не зронив би хлібороб годинника...

Хлібороби півострова скосили 85 % площ і намолотили понад 800 тис. тонн зерна.

Чимало господарств Сакського, Совєтського і Сімферопольського районів уже віджнивували.

Найповільніше розвертаються в Джанкойському і Білогірському — там зібрано менш як 70 % колоскових.

68-річний житель села Вінницького Сімферопольського району Михайло Кричевський, який у свої ювілейні, 50-ті, жнива намолотив половину від торішніх 1800 тонн зерна, перипетії косовиці прокоментував так:

— Рік такий. Мені й знак був: на початку літа «обмолотив» іменний дарунок Володимира Щербицького. Зронив годинника на вал агрегату.

Але журитися ветеранові ніколи, і за хліб він збирається ще поборотися.

Вартість пального

Запоріжжя:
А-76 — 2.50
А-95 — 3.50

Житомир:
А-76 — 2.60
А-95 — 3.50

Рівне:
А-76 — 2.20
А-95 — нібито 3.20, але немає на жодній з АЗС.

(«Валютно-бензинова» тема на 12-й стор.).

❍ Дружини та діти краснодонських шахтарів, які йдуть на Київ, пікетували Луганську облдержадміністрацію з вимогою повного погашення гірникам заборгованості у зарплаті та інших виплатах.

❍ Для ліквідації несправностей знижувалася потужність 3-го енергоблоку Рівненської АЕС.

P.S.

Пожежу на торфяниках у Львівській області вдалося локалізувати

У номер

✔ Київ

Президент каже, що «третьої влади немає»

Близько 250 учасників мітингу перед Київською міською держадміністрацією в суботу висловили підтримку главі столичної міськадміністрації Олександру Омельченку у зв'язку з рішенням Вишгородського райсуду.

Мітинг було присвячено і дев'ятій річниці підняття Національного прапора України перед Київською міськадміністрацією.

Промовці — представники політичних партій демократичного спрямування закликали киян не допустити знехтування демократії і підтримати О. Омельченка.

Мітинг прийняв резолюцію, в якій запропонував затвердити 24 липня як день Національного прапора, а також провести в Києві наступного тижня велику маніфестацію з вимогою скасувати рішення Вишгородського райсуду, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Президент України Леонід Кучма заявив, що рішення Вишгородського суду про скасування результатів виборів міського голови Києва продемонструвало, що «третьої гілки влади у тому вигляді, в якому її хочуть бачити люди, в Україні не існує».

Проте представники О. Омельченка звернулися до прокуратури Київської області і Верховного Суду з проханням оскаржити в порядку нагляду рішення Вишгородського райсуду про визнання територіальної виборчої комісії нелегітимною і виборів київського міського голови недійсними.

Рішення Вишгородського суду (Київська область) про незаконність рішень київської міської виборчої комісії по виборах міського голови позбавляє Київ усіх форм самоврядування. Про це заявив на прес-конференції в п'ятницю представник О. Омельченка народний депутат Володимир Бондаренко.

✔ Фотофакт

Із Сербії до Росії через Україну

30 хлопчиків та дівчат з міста Кралева, що знаходиться в Центральній Сербії, у супроводі трьох дорослих перебували в Україні проїздом. Кінцевим пунктом для них був Бєлгород, що в Росії. Саме туди на відпочинок за запрошенням Фонду сприяння єдності православних держав їхали діти, які постраждали від невдалих «експериментів» натовців.

За словами голови фонду Олександра Стовпця, більшість маленьких гостей — діти, які під час бомбардувань втратили своїх рідних. А отже, такий місячний відпочинок дозволить їм хоч на деякий час забути тривожні сирени та вигляд зруйнованих будинків. А відпочивати малеча буде в піонерському таборі. Серед зустрічаючих був і народний депутат України Валерій Шмаров. Саме за його підтримки юні серби мали змогу під час невеликої екскурсії ознайомитися з Києвом та повечеряти у ресторані. І хоча в той же день вони автобусом поїхали до Бєлгорода, та підтримка на цьому не закінчилася. Під час подорожі по українській землі їм надавалася всіляка допомога.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Справжня біда, коли хліба не буде

(Початок на 1-й стор.).

Тепер прийшов порадитися зі своїми виборцями як кандидат у Президенти України. Порадитись, як жити далі? Якими шляхами йти? Якого Президента обирати?

Порадитися у час, коли довір'я людей до влади вичерпалося. І терпець уривається. Це було видно в залі. Люди чекають не слів, а реальних зрушень.

Дорогою від Києва до Городища — переспілі, потемнілі пшеничні лани. Пшениця від спеки — низькоросла, і врожай, очевидно, буде бідний, але й його не збирають. Нема пального.

«Може, у душі не всі згодні з тим, що у таку тривожну пору, коли стоять жнива, кандидат у Президенти приїхав радитися, — сказав Олександр Ткаченко. — Але дефіцит пального — це лише сигнал біди. Справжня біда, коли не стане хліба. То ж чи можна гаяти час і дивитися, як пропадає держава. Треба все робити, щоб допомогти вивести Україну з біди».

Олександр Ткаченко сказав, що у Києві живуть понад 10 тисяч черкащан, які утворили своє земляцтво і обрали його головою. Всі вони переконані, що три місяці, до 31 жовтня, ми ще вистоїмо. А віра у черкащан символічна. Адже черкаська земля була колискою запорозького козацтва і гетьманською столицею, і матір'ю-Вітчизною для Тараса Шевченка.

Кандидат у Президенти України наголосив, що не варто ще й ще раз повторювати про занепад промисловості, енергетики, сільського господарства, нагадувати про мільярдні внутрішні і зовнішні борги. Це все кожен відчуває щодня на собі. Розкошує тільки жменька багатіїв, яким до нужденного життя людей зовсім не має діла. Вони його не бачать і бачити не хочуть.

«Епоха правління нинішнього Президента увійде в історію, —сказав Олександр Ткаченко, — як епоха безвідповідальності, грубих помилок і цинізму».

Кожен прожитий день цією командою тільки множить такі приклади. Останній — пальне та бензин, що є злочинною недбалістю виконавчої влади. Але про що можна говорити, коли за п'ять останніх років, наприклад, змінено сім міністрів агропромислового комплексу. Трагедія влади у тому, що вона не вчиться на власних помилках.

Кандидат у Президенти на запитання, що треба робити сьогодні, сказав: шити одяг і взуття, складати верстати і трактори, добувати нафту і газ, видавати на-гора вугілля, продавати меблі, пекти хліб, начиняти ковбаси, — працювати.

«Коли мене оберуть Президентом, усі вийдуть на свої робочі місця, — переконаний Олександр Ткаченко. — Ми проведемо загальну інвентаризацію всього, чим володіємо. Що можна залишати, залишимо, а що треба буде піднімати, підніматимемо всенародно».

Кандидат у Президенти бачить той день, коли почнуть працювати всі наші підприємства. Він певен, що через три місяці після виборів люди почнуть нормально одержувати пенсії, а через рік — виплачуватимуться заощадження населення, бездарно змарновані державою. Буде наведено порядок в експорті та імпорті. Як і раніше, нормально працюватимуть школи, а радіо, телебачення, кіно повернуться обличчям до тих, на кому тримається все суще, хто творить матеріальні блага.

Олександр Ткаченко сказав, що у його програмі опрацьовуються зобов'язання, згідно з якими Президент мусить подати у відставку за недотримання демократії та невміння покращити життя людей.

Кандидат у Президенти переконаний, що український народ здатен побудувати таку державу, в якій будуть раділи не купка багатіїв, а всі громадяни.

«Я серцем відчуваю вашу підтримку і з вами ми переможемо», — сказав Олександр Ткаченко.

... Людське море, розбурхане, розтривожене, гомоніло і потроху розходилося. До Голови Верховної Ради України, кандидата у Президенти дотовпитися усім бажаючим не було жодної можливості. Олександр Ткаченко стояв затиснутий у щільному полоні виборців. Охоронці тільки й могли думати про те, як делікатніше вийти з людського оточення.

І тоді люди кинулися до журналістів.

... Забудовники прийшли і сказали: ваша хата піде під знос.

«Шкода, — запекло серце Тетяни Іванівни, — але коли влада постановила, ми собі нову збудуємо. От тільки садка жаль, гарний садок, на все Городище».

На місці садиби збудували банк, виріс стоквартирний будинок. Тетяні Іванівні забудовник перерахував на ощадну книжку вісім тисяч тодішніх твердих карбованців.

Днями бабі Тетяні сказали, як стукне їй вісімдесят років, хай прийде і одержить 47 гривнів.

Дід помер від інсульту, Тетяна Іванівна Третяк сидить без грошей у недобудованій хаті.

Це не уривок з новел Василя Стефаника, який один умів «так коротко і страшно писати». Це — безрадісне життя баби Тетяни у бездарному сьогоденні.

Анатолій КАРАСЬ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст.156, № 47, ст.294, № 51, ст.305, ст.307; 1998 р., № 10, ст.37, № 17, ст.83, № 18, ст.95, № 20, ст.100, № 33, ст.224; 1999 р., № 4, ст.33, №5-6, ст.53, № 15, ст.83, ст.88, № 18, ст.140; із змінами, внесеними законами України від 2 червня 1999 року та від 3 червня 1999 року) такі зміни:

1) доповнити підпункт 5.1.9 пункту 5.1 статті 5 абзацом такого змісту:

«продажу путівок на санаторно-курортне лікування та відпочинок у санаторно-курортних закладах, розміщених в Автономній Республіці Крим (включаючи продаж путівок нерезидентам)»;

2) доповнити статтю 11 пунктом 11.24 такого змісту:

«11.24. До 1 січня 2005 року діє положення цього Закону, яке стосується звільнення від оподаткування операцій з продажу путівок на санаторно-курортне лікування та відпочинок у санаторно-курортних закладах, розміщених в Автономній Республіці Крим».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 липня 1999 року.
№ 854-XIV.

«Забороняється ходити вулицями міста босоніж, не заплативши 5 доларів за спеціальний на це дозвіл»

Закон штату Техас. США.

«Мотивація

З іншого голосу

1. Є, але немає...

Мабуть, лише корінні техасці — відомі жартівники і консерватори, з яких і в жахливу спеку не стягнеш ковбойських чобіт, зможуть пригадати, скільки ж реально коштували 5 «баксів» у ті далекі часи, коли приймався отой чудернацький закон проти босоногих пішоходів. З урахуванням доларової інфляції цих грошей сьогодні, певно, вистачило б якраз, щоб купити у Києві каністру бензину і не підсмажувати собі п'яти на розпеченому столичному асфальті або в гарячій пилюці провінціальних манівців.

Практично всі наші ЗМІ протягом минулого тижня зробили «бензинову» тему першополосною. За бажання з одних лише заголовків можна було б скласти такий собі «октановий трилер»: «Бензиновая жажда», «Опальне пальне», «Бензин пожирает людей», «Исчез бензин —упала гривня», «Гривня тоне у бензині», «Нефтяной коллапс власти», «Гривня у бензиновому нокдауні», «Так есть в Украине бензин или нет?». Що стосується останнього заголовку, то це запитання досить риторичне. Воно нагадує оголошення в лавочці, де торгували гасом в Одесі 20-х років: «Керосина нет и неизвестно!». А якщо заходитися серйозно аналізувати усі економічні «навороти» в опублікованих аргументах численного загону чиновників і бізнесменів, причетних до кризи з пальним, то можна дійти висновку ближчого до нашої ментальності і більш дохідливого: «Бензин є, але немає!» Тоді все одразу стає на свої звичні місця.

Слід визнати, що більшість наших впливових ЗМІ, заблукавши в лісі всіляких версій, так і не зуміли толком пояснити народу, куди ж раптом поділося пальне, коли з'явиться і чи всім воно буде по кишені.

Дослідження різноманітних економічних «мотивацій ситуацій» не стоїть на меті цього огляду політичного тижня. Наша газета ще минулої суботи детально проаналізувала «бензинову лихоманку».

Справа в іншому. Складається стійке враження, що весь цей тиждень наш політичний істеблішмент, кинувши на поталу журналістам керівників антимонопольного комітету і Мінекономіки, ніби якусь «службу по зв'язках з громадськістю», вів тонкішу гру. Замість того, щоб бігом шукати для міста і села пальне, почалися пошуки «зацікавлених осіб». У ряді публікацій в газетах, зорієнтованих на Банкову, і в інтерв'ю з «випадковими» водіями і перехожими на телеканалах «Інтер» і УТ-1 протягувалася тема: «Кому це вигідно?»

І тут, як кажуть, двох думок бути не може. Версія одна і прозора, як дитяча сльоза: «То все оті влаштували, хто проти Кучми, підсунули йому свиню, щоб за нього не голосували».

Якщо «Демократична Україна» минулої п'ятниці досить сміливо нагадала історію скасування пільг для нафтопродуктових СП: «... Президент, як його ініціатор мусить бути незадоволений і власними діями», то «Зеркало недели» пише обережніше, але

Самоврядування: проблеми становлення

Скільки влади на... околицях Вінниці

Майже кожний четвертий вінничанин мешкає в районах індустріальної забудови. Здебільшого — на околицях, де колишні села злилися з містом. Їх мешканці жартують: «У нас, — кажуть, — більше, ніж у центрі, свіжого повітря, але менше... влади». Єдиними органами самоврядування в таких віддалених мікрорайонах є квартальні комітети (вони замінили колишні сільради). У міськвиконкомі вважають, що такі структури практично вичерпали себе: не просто вирішувати наболілі питання на громадських засадах —а саме так працюють усі 39 квартальних комітетів. Щоб вдихнути у них друге життя, міська влада вирішила наділити їх частиною владних повноважень, як це передбачено 14-ю статтею Закону «Про місцеве самоврядування в Україні».
Депутати міськради прийняли рішення з цього приводу, як кажуть, гладесенько-рівнесенько. А ось подекуди на місцях його втіленню чиниться опір...

Квартальні комітети відкрили друге дихання

Інформація до роздумів. *Квартальні комітети у Вінниці створено ще 40 років тому. Діють на громадських засадах, тому в них здебільшого люди пенсійного віку. Не дивно, що нині половина керівників квартальних має за плечима від 75 років і більше. Є такі, чий вік добігає до цифри «90». Як пояснили в міськвиконкомі, квартальні діють за інструкцією ще радянських часів, майже 20-річної давності. У нової влади, як бачимо, руки до них ще не дійшли. Принаймні проект положення про квартальні комітети Верховна Рада ще не розглядала, хоча, кажуть, такий документ уже підготовлено.*

Названі структури до того ж не мають статусу юридичної одиниці. Тут відвідувачам можуть у кращому разі поспівчувати. Навіть за простою довідкою все одно треба їхати до центру Вінниці на вулицю Соборну, до міськвиконкому.

Експеримент у Пирогові

— Ідею реорганізації квартальних комітетів, — ділиться думками заступник міського голови Клавдія Петрунь, — ми виношуємо давно. Перш ніж розпочати її втілення, провели експеримент у мікрорайоні Пирогова, де колись уподобав місце для садиби великий хірург. Райський куточок, вінничани про це знають. Тягнуться сюди люди не бідні. До речі, саме з їх допомогою вдалося вирішити чимало питань.

П'ять років тому в мікрорайоні створили громадський комітет. Надали йому юридичний статус: відкрили рахунок у банку, голова отримав право видачі низки довідок, що засвідчуються круглою печаткою. Керівники комітету (голова, заступник і секретар) почали працювати на постійній основі. Плату за це отримують у міськвиконкомі. Визначили перелік повноважень тощо.

— Одне слово, — продовжує К. Петрунь, — ми побачили, що в мікрорайоні з'явився справжній господар. Газифікація, відремонтований клуб, відкриття магазину — ці конкретні справи на очах у всіх мешканців. Про їх довіру до квартального свідчить те, що його голову Антона Мудрика уже вдруге обирають депутатом міськради.

Шанують цього чоловіка в мікрорайоні ще й за те, що він зумів залучити до розв'язання проблем тих мешканців, у гаманцях яких водиться копійка. Але найбільшим успіхом «пироговці» вважають рішення про спорудження у мікрорайоні школи. З якою радістю сприйняли у Пирогові це повідомлення, важко навіть передати!..

За прикладом Пирогова в міськвиконкомі вирішили реорганізувати квартальні в інших мікрорайонах.

Краще менше, та краще

Замість 39 квартальних комітетів після їх реорганізації плановано створити 12. Чому так? К. Петрунь пояснює, що території дії комітетів визначались дуже давно. Не дивно, що серед них є такі, де мешкають 500—600 чоловік, а є й у десять разів більше. Нові території матимуть приблизно рівну кількість населення. У бюджеті міста заплановано видатки на утримання. Ще раз нагадаю: керівники комітетів працюватимуть на постійній основі — на самому лише ентузіазмі, як кажуть, далеко не поїдеш.

— Найважливіше, — продовжує співрозмовниця, — обрати достойних членів комітету. Що прийдуть ділові люди, у мене нема жодного сумніву. У таких мікрорайонах один одного знає, як своїх п'ять пальців. Доручати розв'язання своїх питань безініціативним або тим, хто не хоче працювати, — собі на шкоду...

У двох мікрорайонах уже відбулися вибори. Нові квартальні комітети створено в Сабарові та Хуторі Шевченка. А у згаданому Пирогові під час проведення звітних зборів не стали змінювати навіть назву комітету: «Громадським він був, таким нехай і залишається, — казали виступаючі, — бо нас задовольняє і назва, і робота комітету...»

Проте не всі у Вінниці вважають, що квартальні комітети доцільно реорганізовувати.

Аргумент проти аргументу

Валентина Сокур, заступник голови Ленінської райради Вінниці має таку думку:

— Наша районна рада вважає прийняте міськрадою рішення не лише антизаконним, а ще й антигуманним. Порушення закону проявляється, зокрема, в тому, що реорганізацію здійснюють без відома районних рад у місті, а саме вони, як кажуть, безпосередньо працюють з квартальними комітетами. Якщо говорити точніше, то ініціатива мала б виходити не від міської влади, а від самих мешканців мікрорайонів.

Треба було порадитися з людьми, вивчити їх запити, а вже тоді, як кажуть у народі, город городити.

— Дуже образно висловилася з цього приводу одна вінничанка, — продовжує В. Сокур. — Я була свідком, коли на зборах представників мікрорайону вона звернулася до міського голови з такими словами: «Не руйнуйте наші гніздечка, бо це єдине, що залишилося в нас, пенсіонерів...»

Розширення меж квартальних комітетів спричинить додаткові труднощі: людям буде значно далі добиратися до місць їх розташування. Зрештою, чому такий поспіх? Адже я певна, у міськвиконкомі знають, що у ВР є проект закону про квартальні комітети. То чи не краще дочекатися його прийняття і вже тоді діяти відповідно до його вимог?..

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Політтиждень українських ЗМІ

ситуації»

категорично: «Власть должна была предусмотреть все факторы, в том числе и предвыборную ситуацию».

Коли ж ця сама ситуація та візьме гору над прагматичними шляхами подолання бензинової кризи, а пошуки аналітиків з «орієнтованих» ЗМІ зведуться до слідства у справі «передвиборних заколотників», то годі й мріяти про якесь світло в кінці великої труби, якою ми підемо пішки й босоніж. Невідомо куди, зате всі разом.

Газета «Сегодня» за п'ятницю так прокоментувала репортажі про відсутність дизпального в «битві за врожай» на наших провідних «телеканалах»: «Труженики полей, измученные действительностью, с больными недоумевающими глазами жаловались. И жалобы их отлетали куда-то ввысь — в раскаленный пыльный воздух».

Ну що тут можна додати?!

2. З почуттям глибокого незадоволення...

Це почуття стало домінантою в опублікованих протягом тижня висловлюваннях Президента України.

Про невдоволення Леоніда Даниловича кризою на ринку нафтопродуктів я уже згадував.

Наступне незадоволення — робота національної телекомпанії і, як наслідок, перестановки в її керівництві.

«Застій у розвитку» — так Л. Кучма кваліфікував надмірну запопадливість Першого національного перед кожним кроком і словом «нині діючого».

Та це ще як подивитись. Один високопоставлений діяч далеких уже років, помітивши наведені на себе телекамери, манірно сердився: «Та що ви мене постійно показуєте?! А якщо вже показуєте, то робіть це краще!». Ось тут і здогадуйся, куди ж його далі розвиватися. Хоча б напрям підказали. Перший національний у недільній «УТН-Панорамі» вирішив не дражнитися і перебрав на себе кращі й випробувані традиції з «7 днів», поки ті відпочивають.

А це, за відсутності сесії Верховної Ради, кепкування з «інших» кандидатів у Президенти.

«Панорама» іронізує: оно той поліз чогось на Говерлу, а кажуть, ще й з парашутом збирається стрибнути, той, дивись, поїхав на «Мерседесі», в іншого в кортежі «Запорожця» не помітили, а той на зустрічі з виборцями чомусь агітував тільки за себе, ще в одного у філософських висловлюваннях «не пахне Платоном, Гегелем і Кантом», а отой теж «не ндравиця»...

Що ж, спробуємо за цими мотивами змоделювати образ «ідеального», з погляду «УТН», кандидата в Президенти.

Вийде десь отак: прикипів сідницею до крісла, їздить однією ногою на дошці з коліщатами, а за ним довірені особи верхи на хворостинах, перед виборцями обливає себе брудом і нахвалює своїх суперників, причому робить це виключно рідною мовою Гегеля і Канта.

Як гляне на такого «кандидата» виборець?! Мабуть, з «почуттям глибокого незадоволення».

Федір АНДРІЯШЕВСЬКИЙ,
політичний оглядач.

«Застій у розвитку»

ПОСТАНОВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 1999—2001 роки

Відповідно до статті 9 Закону України «Про Національну програму інформатизації» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Затвердити Завдання Національної програми інформатизації на 1999—2001 роки (додаються до оригіналу).

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України при виконанні Завдань Національної програми інформатизації в 1999 році та формуванні проекту Завдань Національної програми інформатизації на 2000—2002 роки забезпечити необхідне фінансування інформатизації соціальної сфери, науки, освіти, культури, а також створення загальнодержавної системи інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої, нормотворчої, правозастосовної та правоосвітньої діяльності, зокрема, комп'ютеризації робочих місць народних депутатів України.

3. Рахунковій палаті провести фінансову перевірку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на 1999 рік на реалізацію Національної програми інформатизації. Про результати перевірки проінформувати Верховну Раду України.

4. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
13 липня 1999 року.
№ 914-XIV.

ПОСТАНОВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про відхилення проекту Закону України про внесення змін до Земельного кодексу України

Верховна Рада України **постановляє:**

Відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України проект Закону України про внесення змін до Земельного кодексу України, внесений на розгляд Верховної Ради України у зв'язку з виданням Указу Президента України від 28 червня 1999 року № 751/99 «Про заходи щодо подальшого розвитку особистих підсобних господарств громадян», відхилити.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
15 липня 1999 року.
№ 945 — XIV.

ПОСТАНОВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України від 4 листопада 1997 року «Про звіт Фонду державного майна України про роботу протягом жовтня—грудня 1996 року та січня—вересня 1997 року»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Пункт 14 Постанови Верховної Ради України від 4 листопада 1997 року «Про звіт Фонду державного майна України про роботу протягом жовтня—грудня 1996 року та січня—вересня 1997 року» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 52, ст. 316) викласти в такій редакції:

«14. Продовжити термін видачі та використання житлових чеків для приватизації державного житлового фонду до 31 грудня 2000 року».

2. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
15 липня 1999 року.
№ 968-XIV.

Григорій Суркіс не виставлятиме свою кандидатуру

Прес-служба СДПУ(о) поширила заяву з приводу рішення Вишгородського районного суду, який скасував рішення Київської виборчої комісії від 1 червня ц. р. про обрання мером столиці Олександра Омельченка. Його головний опонент на минулих виборах Григорій Суркіс зокрема заявив:

«У громадській приймальні київської організації СДПУ(о) не вщухає телефон. Сотні городян, котрі віддали 30 травня свої голоси за мене, цікавляться: що я збираюся робити після вердикту Вишгородського суду, який зафіксував грубі порушення закону про вибори.

Офіційно заявляю, що не виставлятиму свою кандидатуру у разі повторних виборів мера Києва. Гадаю, мені вдалося довести всім, що мене нікому не дано зломити і залякати.

Нікому не вдасться перетворити Суркіса і його команду на байдужих спостерігачів у нашому улюбленому місті. Об'єднані соціал-демократи обрали мене секретарем київської міської партійної організації. У нас є чимало гідних кандидатів».

Хроніка. Факти. Події

✔ Севастополь

Точка зору залежить від місця сидіння

У Севастополі в День Військово-Морського флоту Росії відбувся парад кораблів Чорноморського флоту за участю Військово-Морських сил України. Та наші не збираються скасовувати свій день ВМФ і відзначатимуть його ще раз 1 серпня. З головної трибуни за «репетицією» українського дня ВМФ спостерігали Президент України Леонід Кучма і мер Москви Юрій Лужков, які напередодні у Форосі обговорили питання російсько-українських відносин. При цьому, як то кажуть, кожен залишився при своєму... Севастополі. Леонід Кучма заявив, що не має наміру ні з ким вести дискусії щодо статусу Севастополя. Навіть з Лужковим: «Це місто є й буде українським». А Юрій Михайлович і не заперечує: «Поки російський флот у Севастополі, місто буде російським». Та Леонід Данилович все одно на це не зважає, бо, по-перше, зверхньо вибачає одіозному мерові (у людини вибори на носі — як не зрозуміти!), по-друге, для Кучми проблеми Севастополя не існує. І взагалі нинішній мер Москви колись був одним із суміжників заводу «Південмаш»: «Це дає мені підстави продовжувати відносини в майбутньому, попри деякі політичні розбіжності. Я неодноразово заявляв: місце сидіння визначає точку зору». Л. Кучма пообіцяв зробити зустрічі з московським мером регулярними — треба ж напоумити чоловіка. Та коли своїми шпильками «суміжник» хоче посварити Леоніда Даниловича з Борисом Миколайовичем, то нехай усі знають: «Наші відносини з Єльциним набагато глибші, аніж здається з першого погляду». А щоб якось компенсувати те, що Україна цього року матиме два дні ВМФ, а Росія — один, Ю. Лужков запропонував провести в російській столиці День Криму.

✔ Белград

Процес пішов у зворотному напрямку?

У косовському селі Грацько було вбито 14 сербських селян, жінок та дітей. Союзна Республіка Югославія звернулася до Ради Безпеки ООН з вимогою вжити заходів з реалізації її власних резолюцій щодо Косово, негайного роззброєння кримінальних банд, забезпечення безпеки всім мешканцям Косово й повернення до цього краю певного контингенту поліції й армії Югославії відповідно до підписаної на початку червня військово-технічної угоди.

✔ Іркутськ

Дозаправка закінчилась аварією

Транспортно-вантажний літак Іл-76 учора вранці зазнав катастрофи під час зльоту в аеропорту Іркутська. Як повідомив оперативний черговий штабу ЦО та НС по Іркутській області, на борту перебувало 7 осіб екіпажу та 30 тонн вантажу. Літак здійснював рейс Пекін—Москва і сідав у Іркутську на дозаправку.

✔ Рабат

Прощавай, королю!

Король Марокко Хасан II помер на 71-му році життя внаслідок обширного інфаркту міокарда. З його ім'ям пов'язано 38 років із 43-річної сучасної історії незалежного Марокко. Кілька сотень тисяч марокканців проводжали його в останню дорогу. В траурній процесії були також королі Іспанії, Йорданії, Бельгії, президенти США, Франції, Єгипту, Алжиру, Сенегалу, Ізраїлю, інші високі гості.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

Хто ж здав Джаміля?

Участь Інтерполу відкидається

Курдська громада Молдови від імені Фронту національного визволення курдів заявила на прес-конференції в Кишиневі протест молдовському уряду, який видав (за версією курдів) турецьким спецслужбам другу людину після лідера КРП Абдулаха Оджалана — Суйсала Джавата на прізвисько Джаміль.

Суйсал Джават уже рік як одержав посвідку на проживання в Німеччині (документ, що свідчить про це, пред'явлено журналістам). Він прибув до Кишинева літаком з Амстердама другого липня, що підтверджує пасажирський квиток. За словами Хамгена Абдулаха, голови курдської громади Молдови, минулого вівторка він вийшов з квартири, де проживав у Кишиневі, щоб зателефонувати сім'ї в Німеччину, й зник. Його одноплемінники твердять, що є свідки викрадення, але їх імена не називають.

Представники громади зробили 19 липня (за три дні до повідомлень світових інформаційних агентств про арешт зниклого німецькими спецслужбами) офіційний запит до МВС Молдови, що тут підтверджують. Водночас було поставлено до відома консульство Німеччини в Кишиневі.

Все, що розповіли далі організатори прес-конференції, нагадує поганий детектив: соратники Суйсала зустрілися в одному з ресторанів з працівником міністерства національної безпеки Молдови, який начебто повідомив, що в МНБ справді утримують людину, схожу на зниклого. Курди звернулися до міністерства безпеки й одержали відповідь, що розшукуваного тут і в очі не бачили. 21 липня МНБ офіційно спростувало свою причетність до зникнення Суйсала.

Хамген Абдулах наполягає на тому, що Суйсала відправили з Кишинева літаком до Туреччини. Цю версію згодом підтвердили деякі інформаційні агентства.

Молдовські курди вважають, що передача їхнього товариша турецьким спецслужбам відбулася на підставі угоди між МНБ Молдови й МЗС Туреччини. Участь Інтерполу відкидалася: останній міг узяти Суйсала, якби хотів, і в Німеччині, і в Амстердамі. Курди звернулися в усі міжнародні правові організації з протестом проти дій молдовських властей, які, на їхню думку, або самі провели операцію захоплення, або дозволили це зробити на своїй території турецьким спецслужбам. Тим самим у Молдові, кажуть курди, було порушено права людини.

Офіційний Кишинів зберігає з цього приводу мовчанку. Турецьке посольство курдську версію відкидає.

Молдовські журналісти коефіцієнт імовірності цієї версії визначають як доволі високий. Керівник Гельсінської групи з прав людини в Молдові Штефан Уриту сказав кореспондентові «Голосу України», що члени його організації також вивчають даний випадок. Він не виключає видачі молдовськими спецслужбами Суйсала Джавата турецькій владі. Члени Гельсінської групи в Молдові вважають, що права людини в даному випадку було порушено, «оскільки не можна видавати людину іншій стороні, якщо припускається фізичний вплив на неї».

Світлана ГАМОВА.

Кишинів.

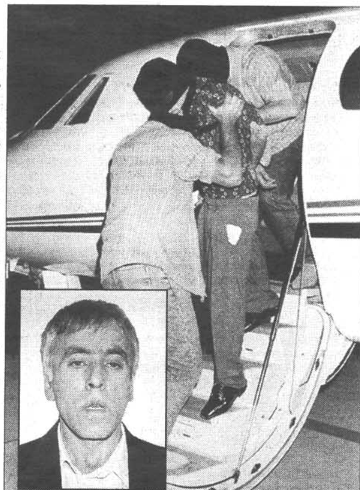

Фото АП.

Канадський долар програє американському

Кількість «непатріотичних» канадських громадян і фірм, які зберігають вклади в американській валюті, весь час збільшується. Хоча уряд і банк Канади всіляко цьому опираються.

Інститут імені Кларенса Декайта Хоу, який спеціалізується на економічних і соціологічних дослідженнях, підготував звіт про канадсько-американські валютні взаємини, який свідчить, на жаль, не на користь Канади. За останні десять років курс канадського долара впав з 89 до 63 центів американського долара.

Крім того, Національний банк Канади констатував, що кількість рахунків в американській валюті збільшилася з 27 % 1995 року до 52 % минулого року. В принципі, нічого дивного в цьому немає, тому що 85 % усього канадського експорту відправляється до Сполучених Штатів, і тому для багатьох компаній невигідно постійно міняти американські долари на канадські. Фірми, які торгують з Мексикою, Аргентиною та Китаєм, також традиційно віддають перевагу найпоширенішій у світі зеленій американській валюті.

"Якщо бізнесмени і звичайні громадяни вважають, що їм вигідніше використовувати американські долари, то слід іти назустріч цій тенденції", — заявив економіст із Хоу-інституту Білл Робсон. Інститут пропонує розглядати популярність американського долара як сигнал про необхідність спільної валюти в Північній Америці на зразок євро.

Дослідження інституту доводять, що впровадження американської валюти підтримає стабільну зарплату в Канаді й сталий рівень цін.

Але міністр фінансів Канади Поль Мартін сприйняв цю ідею несхвально, вважаючи, що такий крок — «просто знак неповаги до власної економіки». Він також відкинув проведену аналогію з «євро» — на тій підставі, що економічні відносини між США та іншими країнами зовсім відрізняються від відносин усередині ЄС.

Економіст і глава канадського Центру вивчення життєвих стандартів Ендрю Шерп також заявив: «Гармонізація валютних відносин зі Сполученими Штатами доволі негативна для Канади. Спочатку ми просто втратимо частину політичної незалежності. А потім — свободу в економіці й грошовій політиці».

Глава американської ради директорів Федерального резерву Алан Грінспен опосередковано підтвердив цю думку. Він зазначив, що будь-яка країна може запозичити валюту Сполучених Штатів. Але це автоматично означає і політичну підтримку Америки. Вашингтон в інтересах американської економіки й надалі буде утверджувати панівне становище долара в світовій економіці і не збирається йти на поступки в рамках будь-якого «валютного союзу».

Романа ФЕДОСЄЄВА.

Оттава.

Небезпечний крок тайванського президента

Адміністрація Тайваню відходить від формули «один Китай, дві системи» у стосунках між островом і материковим Китаєм, повідомила Рада з питань національного возз'єднання, консультативний орган при уряді. Нині слід виробити нову формулу, котра виходила б з «політичної реальності роздільного правління на материку і острові». Ця заява — продовження політики президента Тайваню Лі Денхуея, який нещодавно в інтерв'ю «Німецькій хвилі» вперше схарактеризував зв'язки між країнами як «особливі відносини між двома народами».

Материковий Китай різко засудив таку заяву. Як зазначив представник МЗС КНР Чжу Банцзао, тайванській адміністрації «не слід недооцінювати незламну рішучість китайського уряду захистити державний суверенітет, гідність і територіальну цілісність, а також намір народу Китаю боротися проти сепаратизму і незалежності Тайваню». Заява Лі Денхуея, наголосив китайський дипломат, означає «надзвичайно небезпечний крок на шляху до сепаратизму» і є серйозною провокацією проти усіма визнаного принципу «одного Китаю». Глава острівної адміністрації «зайшов надто далеко у грі з вогнем», сказав Чжу Банцзао.

Дуже важко пояснити такий несподіваний хід тайванського президента. Тим більше, що масової підтримки він не знайшов. Радикальну зміну трактування відносин дуже неоднозначно зустріли на Тайвані. Опозиційна Демократична прогресивна партія, що виступає за незалежність острова, заявила, що її позиції і позиції правлячого Гоміндану «зближуються». Інша, Нова партія, що перебуває в опозиції, зажадала від Лі Денхуея «негайно відкликати» свої заяви, які є «порушеннями» тайванської конституції. Представник Нової партії в законодавчому юані (раді) Тайваню наголосив, що «деструктивні» заяви глави тайванської адміністрації Лі Денхуея звели нанівець більш-менш налагоджені відносини між двома берегами Тайванської протоки. До того ж, і США, і Японія підтвердили вірність політиці єдиного Китаю і запропонували якнайшвидше розв'язати проблему мирним шляхом.

І все-таки збройні сили Тайваню і Китаю, підтвердило агентство «Сіньхуа», приведено у стан повної бойової готовності. Не виключено, що недавнє повідомлення про створення нейтронної бомби в КНР також має на меті вплинути на Тайвань.

Андрій ЮРИЧКО.

ПОДАТКОВИЙ РАЙ для всіх чи для обраних?

Податкова політика України потребує радикальних і негайних змін, які б стимулювали національне виробництво, а не остаточно його знищували

Ймовірно, що йдеться не лише про зміну ідеології, тобто підходу до оподаткування як такого, а й таких цілком конкретних речей, як зменшення кількості податків, зниження податкової ставки на заробітну плату і головне — законодавчої стабільності у процесі стягнення податків.

Візьмімо до уваги хоча б той факт, що для 98 % громадян України прибутком є лише заробітна плата, а її розмір не перевищує 300 грн. на місяць.

На розгляд Верховної Ради вже надійшло кілька проектів Податкового кодексу України. У названих проектах передбачається змінити існуючі нині шкали і ставки при оподаткуванні доходів громадян.

Але, як на мене, спочатку необхідно усунути наявні суперечності в чинному законодавстві щодо стягнення прибуткового податку з громадян.

Маю на увазі декрет Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян» від 26.12.92 р., указ Президента України «Про збільшення неоподатковуваного мінімуму та ставки прогресивного оподаткування доходів громадян» від 13.09.94 р. і Закон України «Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1999 рік» від 25.12.98 р.

Суперечності такі. У названому декреті зазначається, що мінімальна місячна заробітна плата є неоподатковуваним мінімумом. Згідно з цим декретом мінімальна місячна заробітна плата не оподатковується, а податкові ставки визначаються диференційовано залежно від розміру місячного сукупного оподатковуваного доходу, який визначається у кількості мінімальних заробітних плат.

В указі Президента України ставки прогресивного оподаткування доходів громадян встановлюються пропорційно кількості неоподатковуваних мінімумів (про те, що мінімальна заробітна плата покладена в основу неоподатковуваного мінімуму, вже не йдеться). При цьому неоподатковуваний мінімум встановлено в розмірі 1700 тис. крб. (на сьогодні це 17 гривень).

У згаданому законі України з 1 січня 1999 р. встановлено розмір мінімальної заробітної плати 74 гривні на місяць з поетапним її наближенням протягом року до величини вартості межі малозабезпеченості, тобто до 90,7 гривні.

Усі пропозиції народних депутатів України щодо розв'язання цих суперечностей і зменшення податкового навантаження на громадян України, безперечно, заслуговують на увагу, проте позиції авторів розходяться при визначенні величини неоподатковуваного мінімуму та податкової шкали і величини ставок. Так, А. Деркач і О. Волков пропонують встановити неоподатковуваний мінімум у розмірі 65 грн., а М. Бродський — на рівні мінімальної зарплати, тобто 74 гривні, що відповідатиме чинному декретові Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян».

Окремі положення цих проектів важко об'єднати, оскільки вони є полярно протилежними. Наприклад, Н. Вітренко пропонує встановити неоподатковуваний мінімум на рівні вартості мінімального споживчого кошика, а ставки оподаткування прийняти залежно від розміру сукупного доходу громадян: від 15 % до 30 %.

Г. Балашов, Ю. Тимошенко, О. Турчинов пропонують внести ще радикальніші зміни до чинного закону і встановити єдину ставку оподаткування доходів громадян (у тому числі оподатковувати і мінімальну заробітну плату) в розмірі 10 %.

Проаналізуємо, як зміниться рівень податкового навантаження на громадян з різним обсягом доходів в разі прийняття закону з реформування податкової системи.

В Україні основними платниками податків є сім'ї з середньодушовим доходом до 90 гривень. Причому, податковий тиск на цих громадян щороку підвищується (з 5,8 % від загальної суми доходів у 1993 році до 12,5 % — у минулому).

На цьому тлі проаналізуємо пропозиції щодо оподаткування доходів громадян із сімейним середньодушовим рівнем доходів, що не перевищує 300 грн. на місяць, і тих, у кого близько 90 грн.

Пропозиція Н. Вітренко, в разі її схвалення, з одного боку, зменшить наявну сьогодні соціальну несправедливість за рахунок підвищення неоподатковуваного мінімуму з 17 грн. до 90 грн., а з другого — призведе до збільшення податкового тиску на громадян з низьким і середнім рівнем доходів. Так, якщо сьогодні згідно з указом Президента України громадяни, які мають сукупний місячний доход 170 грн., сплачують середній податок у розмірі 12 %, то за пропозицією Н. Вітренко вони сплачуватимуть 15 %. А громадяни, які мають сукупний місячний доход 171-1020 грн. і сьогодні сплачують 12-19 %, сплачуватимуть 15-30 %.

Більше того, Н. Вітренко пропонує підняти мінімальну ставку податку з 10 % до 15 % і зменшити її максимальний розмір з 40 % до 30 %. Тобто зазначена пропозиція спрямована скоріше не на зменшення податкового тиску на всіх громадян України, а на зменшення оподаткування громадян із надвисокими доходами.

Пропозиція А. Деркача і О. Волкова передбачає зменшення податкового навантаження на громадян з низьким і середнім рівнем доходів і деяке збільшення податкового тиску на громадян з високим і надвисоким рівнем доходів.

М. Бродський пропонує зменшити податковий тиск на малозабезпечених громадян і на громадян із середнім рівнем доходів, а також залишити чинну максимальну податкову ставку на рівні 40 %, тобто не збільшувати податковий тиск на надбагатих громадян.

Однак ні у чинному законодавстві, ні у зазначених пропозиціях щодо прибуткового податку ніяк не враховуються такі фактори, як склад сім'ї, складові сукупного доходу (лише заробітна плата чи прибутки від підприємницької та іншої діяльності) тощо.

У всіх демократичних країнах світу прибутковий податок соціально спрямований. Скажімо, у Німеччині — країні, що має тривалу історію розвитку ринкової економіки, при визначенні податку на заробітну плату використовуються шість податкових класів. Вони структурують громадян залежно від їхнього родинного стану, кількості працюючих у сім'ї, кількості дітей та економічних принципів ведення домашнього господарства (спільно чи окремо подружжя веде облік сімейного доходу).

Так, у бездітних громадян прибутковий податок порівняно з тими, хто має дітей, на 48,5 % більший. (Зрозуміло, за однакових «стартових» умов.)

Найнижчі, але теж диференційовані ставки мають Гонконг і Сінгапур. Максимальні ставки тут — 20 і 28 % відповідно, а мінімальна — 2 %.

Окрім того, в більшості країн досить високий рівень неоподатковуваного мінімуму доходів громадян. У Люксембурзі він становить 35 800 дол. на рік. У Гонконзі не сплачують податок із доходів до 30 000 дол., у Швеції — до 23 800 дол., в Нідерландах — 6 200 дол., а в Британії — 8 800 доларів. В Україні неоподатковуваний мінімум становить 17 гривень на місяць, або 204 на рік, що аж ніяк не відповідає мінімальним потребам людини.

В Україні на сьогодні визначена політика підтримки малого та середнього бізнесу, тому Податковим кодексом (у законі «Про податок на доходи з фізичних осіб») має бути передбачено відносно менший податковий тиск на групу населення з низьким і середнім рівнем доходів, порівняно з громадянами, що отримують надвисокі прибутки. Тож вважаю, що в нас не можна запроваджувати мексиканський варіант оподаткування, як це пропонують народні депутати України Ю. Тимошенко і О. Турчинов, а також Г. Балашов (оподаткувати за єдиною ставкою — 10 % - всіх громадян). У разі прийняття такого закону бідні громадяни стануть ще біднішими, а багаті ще багатшими, оскільки однакова податкова ставка не забезпечує однакове податкове навантаження на платників податку.

Та повернуся до «податкового раю» від Г. Балашова і партії «За красиву Україну». Проаналізуємо, чи для всіх громадян України 10-процентний податок означає зменшення податкового тиску.

За даними Міністерства статистики України, середньомісячна заробітна плата в промисловості становила у 1995 р. — 89 грн., у 1996 р. — 153 грн., у 1997 р. — 171 грн. і майже вдвічі перевищувала середньомісячну зарплату в сільському господарстві. Згідно з розрахунками Мінфіну середня ставка оподаткування зарплати робітників, службовців, працівників кооперативів, малих та спільних підприємств була: в 1996 р. — 9,5 %; в 1997 р. —11,2 %; в 1998 р. — 10,7 %, а для працівників колективних сільськогосподарських підприємств відповідно: 1,8 %; 1,2 %; 2,0 %. Як бачимо, запровадження єдиної податкової ставки в розмірі 10 % дозволить неістотно зменшити податковий тиск на робітників і службовців, але, в свою чергу, призведе до посилення (майже в 6 разів) податкового тиску на сільськогосподарського працівника.

Вважаю, що відновити економічну справедливість шляхом здійснення нового перерозподілу власності недоцільно, бо це призведе лише до небажаного загострення) і економічних, і політичних суперечностей. Але можна досягти відносної справедливості, якщо запровадити прогресивну систему оподаткування громадян за таким класичним принципом: громадяни з різним рівнем платоспроможності мають сплачувати неоднакові за розміром суми податків, але одночасно нести приблизно однаковий податковий тягар відповідно до їхнього соціального становища, доступу до влади та власності, що диференціюється державою з метою зменшення соціальної напруженості в суспільстві та зближення інтересів усіх громадян країни. Власне, це і є головний принцип світової соціал-демократії: обмеження сильного заради слабкого.

Проект закону, підготовлений народними депутатами А. Деркачем і О. Волковим (де пропонується підвищити максимальну податкову ставку з 40 до 50 % і зменшити податкове навантаження для громадян з низькими та середніми доходами), найбільшою мірою відповідає принципам соціальної справедливості.

Що стосується неоподатковуваного мінімуму, то пропозиція М. Бродського більшою мірою відповідає принципам інфляційної нейтральності, оскільки народний депутат пропонує встановити його на рівні мінімальної заробітної плати (яка з 1.01.99 р. становить 74 грн. згідно з Законом України «Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1999 рік» від 25.12.98 р. № 366).

Окремі аспекти світового досвіду бажано взяти до уваги. Варто було б зробити такі кроки:

1. Підвищити неоподатковуваний мінімум, який не може бути менший за прожитковий.

2. Суттєво підняти планку цього мінімуму з метою підвищення купівельної спроможності громадян з низькими доходами і тим самим стимулювати зростання рівня споживання.

3. Запровадити порядок зменшення податкових відрахувань на суму витрат платника податку на навчання, лікування, витрати на підвищення кваліфікації тощо (в проекті закону «Про податок на доходи з фізичних осіб» зазначена пропозиція враховується лише частково).

4. З метою стимулювання інвестиційної діяльності в Україні за рахунок грошових заощаджень громадян дозволити частину отриманих ними доходів, що віднесені на банківські рахунки, звільнити від оподаткування та оподатковувати їх в момент зняття з банківських рахунків.

5. Розмір податку має залежати від родинного стану громадян, наявності у сім'ї дітей та непрацездатних, а також від того, як подружжя веде сімейне господарство (спільно чи індивідуально).

І головне, чого чекають з однаковим нетерпінням і громадяни, і підприємці, — це стабільність у визначенні та стягненні податків.

Василь ОНОПЕНКО,
народний депутат України.

Зброя команди Кучми — політичний розбій

Із заяви фракції блоку Соціалістичної і Селянської партій України «Лівий центр» від 13 липня 1999 року

3 липня ц. р. в Яготині Київської області відбулася зустріч виборців з народним депутатом України Олександром Морозом.

Зустріч проводилася з відома районної влади, тим більше дивує її реакція на цю подію. Вже у понеділок, 5 липня, до голови райдержадміністрації Володимира Семенихи викликали керівників п'яти господарств, які були присутні на цій зустрічі разом з представниками своїх трудових колективів. Окремим з них було запропоновано подати заяви про звільнення з посади і написати письмові пояснення про участь у зустрічі з Олександром Морозом. У такий спосіб було репресовано керівників КСП Григорія Чепеля, Петра Іващенка, Василя Малюгу, Василя Василенка, Анатолія Козубенка. Цього видалося мало, і моральна екзекуція над ні в чому не винними людьми повторилася вже з участю заступника голови облдержадміністрації, начальника райсільгоспуправління, райпрокурора і начальника райвідділу внутрішніх справ. Трьом із керівників господарств знову запропонували подати заяви, було обіцяно організувати в колективах перевірки з адміністративних, контрольно-ревізійних і податкових органів.

Можновладці виявили дивну непослідовність. Напередодні голові КСП «Прогрес» Григорію Чепелю, котрий за вісімнадцять років головування проявив організаторський хист і уміння, було вручено іменний годинник від Президента України за організацію збирання підписів за Леоніда Кучму, що, між іншим, закон не передбачає, а наступного дня йому запропонували піти з посади.

Цілком зрозуміло, що акція розправи з прихильниками Олександра Мороза в Яготині має не місцевий, а добре продуманий і спланований у столиці характер.

Вона відбувається в руслі кампанії залякування і так званої «нейтралізації» людей, щоб будь-що забезпечити перемогу Леоніда Кучми. Показово, що в ній усупереч вимогам Конституції України і прямим заборонам виборчого закону та законів України про прокуратуру, Службу безпеки і міліцію беруть участь силові структури. Таке спостерігається в усіх областях. У Київській області кампанія набирає потворних форм, які нагадують бандитських розборок, через пряму режисуру цією кампанією з боку керівника облдержадміністрації Анатолія Засухи.

Виконавча влада і Президент Леонід Кучма, якому вона підпорядкована, організацією акцій залякування і «нейтралізації» відверто проголосили своєю зброєю політичний розбій, нехтування основних принципів демократії, політичного плюралізму, грубе порушення чинного законодавства. Усе це змикається з неприхованим нацьковуванням людей на Верховну Раду і є елементом антидержавної змови для збереження авторитарної, нічим не обмеженої влади нинішнього Президента.

Ми підтверджуємо, що фракція наполягає на негайному звільненні з посад міністра внутрішніх справ і голови Служби безпеки України. Участь прокурорів у репресіях за політичними мотивами на місцях логічно вимагає і відставки Генерального прокурора. Ігнорування Президентом України вимог парламенту робить його співучасником антизаконних дій, порушником Конституції.

Фракція «Лівий центр» попереджає суспільство про небезпеку, яка нависла над демократією в Україні.

(Скорочений варіант заяви, яку було проголошено на сесії 14 липня.)

Основні напрями бюджетної політики на

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

«Про основні напрями бюджетної політики на 2000 рік (бюджетна резолюція)»

Виходячи з аналізу виконання Державного бюджету України в 1995, 1996, 1997, 1998 роках та за п'ять місяців 1999 року, враховуючи значення бюджету як ключового інструменту державної економічної політики та діючи на підставі статті 95 Конституції України та статей 7 та 26 Закону України «Про бюджетну систему України», Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити основні напрями бюджетної політики на 2000 рік (додаються).

2. Кабінету Міністрів України подати до Верховної Ради України проект Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік з урахуванням схвалених основних напрямів бюджетної політики на 2000 рік.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
1 липня 1999 року.
№ 795-XIV.

ПОЛОЖЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ РЕЗОЛЮЦІЇ

Економіка України продовжує зазнавати істотного спаду, що призводить до подальшого погіршення життєвого рівня населення. Валовий внутрішній продукт (далі — ВВП) за підсумками 1998 року скоротився у порівняних цінах на 1,7 відсотка до ВВП 1997 року, а протягом перших чотирьох місяців поточного року — на 4,5 відсотка до відповідного періоду минулого року. Обсяг промислової продукції протягом перших п'яти місяців 1999 року скоротився на 2,7 відсотка порівняно з аналогічним періодом 1998 року, а сільськогосподарської продукції 1998 року — на 8,3 відсотка порівняно з 1997 роком. Надходження до бюджету також скорочуються — в першому кварталі поточного року доходи зведеного бюджету зменшилися в реальному вимірі порівняно з аналогічним періодом минулого року на 127 млн. гривень.

Всі попередні спроби зупинити економічний спад виявилися неефективними, а тому, враховуючи негативні уроки попередніх реформ, Верховна Рада України проголошує необхідність розробки нової комплексної програми подолання економічної кризи. Ключовими компонентами цієї програми мають бути узгоджена та комплексна реалізація податкової, бюджетної, адміністративної, дерегуляційної реформ, а також реформ соціального сектора, впровадження новітніх досягнень науки і техніки в практику господарювання, грошово-кредитної політики, зорієнтованої на приведення процентної ставки за кредит у відповідність з середньою нормою прибутку у виробничій сфері.

Необхідною умовою зупинення економічного спаду вітчизняної економіки є відновлення і розвиток власного виробництва, підвищення життєвого рівня населення, збалансування бюджету та впровадження суворої фінансової дисципліни на всіх рівнях залучення і використання бюджетних ресурсів. Першим кроком реалізації цієї програми має стати розробка реальних основ проекту Державного бюджету України на 2000 рік та їх успішна практична реалізація. Схваливши бюджетну резолюцію на 2000 рік, Верховна Рада України встановлює основні напрями бюджетної політики, що мають відповідати зазначеним довгостроковим економічним цілям. Кабінету Міністрів України врахувати ці напрями при розробці бюджету на 2000 рік. З питань, які не можуть бути реалізовані у 2000 році, подати Верховній Раді України необхідні обгрунтування. Реалізація положень бюджетної резолюції повинна сприяти економічному та соціальному відродженню українського суспільства, підвищенню та поліпшенню життєвого рівня населення.

Розділ 1
ГОЛОВНІ НАПРЯМИ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ НА 2000 РІК

1.1. Розроблення системи заходів щодо відновлення та розвитку вітчизняного виробництва та створення для цього необхідних умов через бюджетну систему із забезпеченням дії ринкових відносин державного регулювання економічних процесів в питаннях інноваційної, інвестиційної, науково-технічної, податкової, банківської, грошово-кредитної політики, визначення контрактів і державних замовлень, реформування власності, формування витрат, ціноутворення, продуктивної зайнятості, соціального захисту і доходів населення, промислової політики, включаючи політику в агропромисловому комплексі, зовнішньоекономічної діяльності та інших сторін господарювання.

1.2. Закладення основи якісного зростання ВВП на основі досягнень науки і техніки, створення сприятливого інвестиційного клімату та концентрації інтелектуальних та матеріальних ресурсів на впровадженні прогресивних технологій.

1.3. Перерозподіл ВВП у 2000 році через зведений бюджет на рівні 28—30 відсотків (без урахування Пенсійного фонду України та Фонду соціального страхування). Приріст доходів держави має відбутися за рахунок неподаткових надходжень, розширення податкової бази та зменшення податкового тиску.

1.4. Започаткування державної реєстрації законопроектів і законів, які формують доходну та видаткову частини бюджету, із зазначенням вартості кожного законопроекту або закону на поточний та планові періоди та врахуванням конкретних макроекономічних показників на відповідні періоди.

1.5. Реформування податкової системи з метою зменшення податкового тиску.

1.6. Здійснення реальних кроків на шляху до докорінного поліпшення управління державною власністю з метою залучення додаткових доходів до бюджету.

1.7. Консолідація коштів усіх державних цільових фондів (крім Пенсійного фонду України) та позабюджетних фондів міністерств і відомств у складі бюджету.

1.8. Пріоритетність бюджетних асигнувань на соціальні видатки та відповідність видатків пріоритетам, встановленим у бюджеті.

1.9. Повне погашення заборгованості станом на 1 січня 2000 року по виплаті заробітної плати працівникам бюджетних установ та організацій, по виплатах на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. В бюджеті Пенсійного фонду України, який розглянути одночасно з проектом Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік, передбачити повне погашення заборгованості по виплаті пенсій, особливо в сільській місцевості.

1.10. Поступове підвищення купівельної спроможності населення та збільшення рівня його зайнятості.

1.11. Концентрація державних фінансових ресурсів та ліквідація необгрунтованого розпорошення їх по найважливіших напрямах економічного розвитку.

1.12. Забезпечення формування видаткової частини бюджетів усіх рівнів на основі нормативів бюджетної забезпеченості.

1.13. Всебічна економія бюджетних ресурсів.

1.14. Здійснення розподілу бюджетних ресурсів між Державним бюджетом України та місцевими бюджетами відповідно до розмежування видаткових повноважень між державою та місцевим самоврядуванням.

1.15. Дієвий контроль за виконанням місцевих бюджетів, особливо обласного рівня, відповідно до вимог Конституції України.

1.16. Розмежування в бюджетах усіх рівнів поточних видатків та видатків розвитку з визначенням джерел, за рахунок яких вони мають формуватися.

1.17. Планування бюджету на 2000 рік з профіцитом забороняється.

1.18. Чітке визначення структури та обсягу державних боргових зобов'язань (з урахуванням заборгованості бюджетів минулих періодів), розробка і втілення програми їх поступового скорочення.

1.19. Поступова відмова від бартеру та ліквідація взаємозаліків як засобу розрахунку з бюджетами усіх рівнів, запровадження вільного обігу векселів та їх обліку банками.

1.20. Поступова відмова від практики закріплення конкретних видатків за конкретними джерелами доходів.

1.21. Забезпечення прозорості бюджету шляхом деталізації видатків відповідно до статті 26 Закону України «Про бюджетну систему України».

1.22. Зменшення впливу суб'єктивних факторів на процес планування та виконання бюджету.

1.23. Недопущення бюджетної дискримінації щодо окремих бюджетів місцевого самоврядування, окремих функцій, розпорядників та соціальних груп.

1.24. Підвищення фінансової дисципліни шляхом завершення переходу до казначейського виконання Державного бюджету України.

1.25. Суттєве скорочення, не менш як на 40 відсотків, витрат на державне управління, включаючи Адміністрацію Президента України, Кабінет Міністрів України, Верховну Раду України.

1.26. Визначення відносин з Пенсійним фондом України з метою ліквідації заборгованості по виплатах пенсій та допомог.

1.27. Прийняття законів чи інших нормативно-правових актів, якими передбачається виділення додаткових видатків чи зменшення доходів Державного бюджету України на 2000 рік, лише після визначення реальних джерел покриття таких видатків та внесення відповідних змін до Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік.

1.28. Підпорядкування грошово-кредитної політики Національного банку України нагальним потребам відродження економіки та виконання Державного бюджету України, радикальному оздоровленню фінансової системи.

Розділ 2
РОЗРОБКА ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ НА 2000 РІК ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЗБІЛЬШЕННЯ НАДХОДЖЕНЬ ДО БЮДЖЕТУ

Зменшення податкового тиску на економіку є невідкладним завданням. Його вирішенню мають сприяти:

2.1. Розробка та втілення комлексної реформи податкової системи в Україні.

2.2. Перегляд необгрунтованих пільг, наданих Кабінетом Міністрів України платникам у попередні роки.

2.3. Зменшення розмірів податкових пені та штрафів.

2.4. Зменшення для суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності розміру збору до Державного інноваційного фонду (з 1 до 0,5 відсотка від обсягу реалізації продукції (робіт, послуг).

2.5. Запровадження механізму внесення платниками платежів безпосередньо на рахунки державного та місцевих бюджетів, з виключенням можливості акумулювання цих коштів на інших рахунках.

2.6. Створення нових спеціалізованих позабюджетних фондів міністерствами і відомствами, а також утвореними ними підрозділами з правом юридичної особи на основі підзаконних актів заборонено.

2.7. Припинення практики затримки чи неповернення взагалі сум податку на додану вартість господарюючим суб'єктам, яким з бюджету повинен відшкодовуватися цей податок відповідно до Закону України «Про податок на додану вартість».

2.8. Забезпечення чіткого дотримання частини другої статті 7 Закону України «Про систему оподаткування» та частини четвертої статті 28 Закону України «Про бюджетну систему України» щодо неможливості встановлювати нові, змінювати чи скасовувати існуючі податки, збори, інші обов'язкові платежі, вносити зміни до чинного законодавства Закону України про Державний бюджет України, відмовившись від практики введення Законом України про Державний бюджет України нових обов'язкових платежів та їх ставок для суб'єктів підприємницької діяльності окремих галузей економіки.

2.9. Збереження нульової ставки податку на додану вартість на газ, вугілля, електроенергію.

З метою залучення додаткових коштів до доходної частини бюджету Кабінету Міністрів України:

2.10. Вжити заходів для забезпечення повноти і своєчасності надходження загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджету та державних цільових фондів;

2.11. Подати розрахунки щодо залучення до Державного бюджету України частини прибутку (дивідендів) підприємств (включаючи підприємства-монополісти), які повністю або частково перебувають у державній власності. Розрахунки мають бути подані окремо по кожному підприємству. Орієнтовні надходження по цій статті оцінюються в 500 млн. гривень.

2.12. Всебічно проаналізувати ефективність фінансово-господарської діяльності всіх приватизованих об'єктів і на основі цього аналізу розглянути питання стосовно доцільності тимчасового зупинення приватизації та визначитися щодо подальшої стратегії її проведення.

2.13. Передбачити зарахування у повному обсязі до доходної частини бюджету загальнодержавних податків, зборів (обов'язкових платежів), а також штрафів, фінансових санкцій та нарахувань, коштів усіх позабюджетних фондів, у тому числі коштів, отриманих від фінансово-господарської діяльності органів державної влади. Орієнтовний обсяг спеціальних коштів міністерств і відомств, що має бути залучений до доходної частини бюджету, може становити наступного року близько 2 млрд. гривень.

2.14. З метою захисту економічних інтересів України та забезпечення рівноправної конкуренції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності подати пропозиції про скасування пільг по сплаті ввізного мита. Зокрема, переглянути пільги щодо ввезення в Україну готової продукції, виготовленої з давальницької сировини українського замовника (20 млн. грн.), акцизного збору по товарах, що ввозяться в Україну підприємствами — виробниками підакцизних товарів (67 млн. грн.), пільги при здійсненні зовнішньоекономічних операцій підприємствами з іноземними інвестиціями, посилити контроль за сплатою митних платежів, не допускати контрабанди. Орієнтовні додаткові надходження тільки по цьому пункту оцінюються в обсязі 936 млн. гривень.

2.15. Встановити обсяг відрахувань від плати за транзит газу, нафти та аміаку через територію України, а також рентної плати за газ, нафту, що видобуваються в Україні, на рівні, не меншому за планові показники 1999 року.

2.16. Перелік товарів критичного імпорту, що підлягають звільненню від сплати податку на додану вартість відповідно до Закону України № 624-XIV «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість», доцільно обмежити порівняно з переліком таких товарів, визначених Постановою Кабінету Міністрів України № 1080 від 18 червня 1999 року. Зробити інвентаризацію критичного імпорту на сільськогосподарську та іншу техніку з метою державної підтримки вітчизняних виробників техніки, яка може вироблятися в Україні.

2.17. Розглянути можливість та подати обгрунтування щодо можливості підвищення ставок ввізного мита на імпортовану сільськогосподарську продукцію (цукор, картопля, овочі, олія, масло, м'ясопродукти тощо), яка може вироблятися в Україні.

2.18. Подати разом з проектом Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік перелік номенклатури товарів, що перебувають на зберіганні у державному матеріальному резерві, та їх вартість у цінах 1999 року. У разі необхідності провести інвентаризацію та переоцінку цих товарів. Подати також повний перелік підприємств та організацій, що мають дебіторську заборгованість перед Державним комітетом України по матеріальних резервах, структуру заборгованості, а також динаміку її погашення в 1999 році та 2000 році; перелік товарів, реалізованих Державним комітетом України по матеріальних резервах в 1998—1999 роках, та ціни їх реалізації. На базі цих розрахунків подати розрахунок обсягу очікуваних надходжень у 2000 році по статті «Надходження від продажу державних запасів товарів». Мінімальні надходження по цій статті наступного року оцінюються в 400 млн. гривень.

2.19. Включити до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік норму, згідно з якою у разі неповернення позичальником кредиту, що був узятий під гарантії уряду, держава після повернення кредиту за рахунок коштів державного бюджету стає правонаступником кредитора з автоматичною пролонгацією кредиту на цю суму (або тієї частки, яка не була повернена) зі ставкою по кредиту на рівні не нижче ставки рефінансування Національного банку України в національній валюті.

2.20. Подати перелік господарюючих суб'єктів — боржників по бюджетних по-

2000 рік (бюджетна резолюція)

Схвалено Постановою Верховної Ради України від 1 липня 1999 року № 795 — XIV

зичках та запозиченнях, отриманих ними під гарантії уряду, з графіком повернення цих боргів. На основі цього надати розрахунки надходжень по статті «Надходження коштів у рахунок погашення заборгованості, яка виникла внаслідок невиконання юридичними особами своїх зобов'язань щодо погашення та обслуговування наданих на умовах повернення кредитів, залучених державою або під державні гарантії». Орієнтовні надходження по цій статті оцінюються в обсязі 300 млн. гривень.

2.21. Заборонити Кабінету Міністрів України надавати державні гарантії щодо іноземних кредитів господарюючим суб'єктам у 2000 році.

2.22. Ввести повну державну монополію на виробництво та продаж алкоголю та тютюнової продукції, купівлю-продаж енергоносіїв та оплату їх транзитного транспортування через територію України, а також зовнішню торгівлю.

2.23. Запровадити державний контроль за ринком енергоносіїв та оплатою їх транзитного транспортування через територію України.

2.24. Розробити проект Закону України про податок на рухоме та нерухоме майно, що є предметом розкоші.

2.25. Подати порівняльний аналіз ставок платежів за використання природних ресурсів, акцизного збору та ввізного мита, що справляються в Україні та в інших державах. На базі цього аналізу подати пропозиції щодо мобілізації до бюджету додаткових коштів по цих платежах.

2.26. Подати повний перелік ліцензій та сертифікатів, що надаються в Україні, з наведенням їх вартості та нормативно-правових актів, якими вони були запроваджені. Перелік має супроводжуватись порівняльним аналізом з практикою ліцензування та сертифікації, що діє в інших державах, та розрахунками щодо надходжень до бюджету з цих джерел.

2.27. Подати аналіз реалізації надлишкового озброєння за останні три роки, його номенклатури та обсягів. Провести незалежну цінову експертизу реалізованого озброєння та подати вичерпний перелік боржників, що не розрахувалися з державним бюджетом за придбане надлишкове озброєння. Подати перелік надлишкового озброєння, що планується до реалізації в 2000 році.

2.28. Передбачити зарахування до доходів Державного бюджету України нарахованих відсотків за зберігання бюджетних валютних коштів у банках, у тому числі враховуючи доходи від розміщення золотовалютних резервів держави. Ввести в практику розміщення золотовалютних резервів на тендерній основі у банках, рейтинг яких за класифікацією міжнародних рейтингових агентств відповідає вимогам до першокласних банків не нижче категорії А.

2.29. Встановити, що кошти Фонду соціального страхування зараховуються до Державного бюджету України по доходах і видатках із збереженням цільового використання цих коштів.

2.30. Визначити порядок списання та реструктуризації боргів господарюючих суб'єктів до бюджетів та цільових фондів із врахуванням зауважень та пропозицій органів місцевого самоврядування, до бюджетів яких повинна бути сплачена податкова недоїмка.

2.31. Встановити, що суми адміністративних штрафів, накладених на керівників та інших посадових осіб підприємств, установ і організацій, зараховуються, починаючи з 2000 року, до відповідних бюджетів у повному обсязі.

2.32. Ефективно застосовувати заходи кримінальної, адміністративної відповідальності та економічні важелі для боротьби з «тіньовою» економікою та для повернення валютних коштів вітчизняних господарюючих суб'єктів з іноземних рахунків, вжити реальних заходів до повернення в Україну незаконно вивезених коштів.

2.33. Включити до складу бюджету окремим рядком обсяг доходів від проведення державних лотерей, виділивши окремо доходи від проведення спортивних лотерей.

2.34. Здійснювати залучення коштів до Дорожнього фонду України відповідно до Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства» (в редакції Закону України від 16 грудня 1997 року) з урахуванням змін, внесених до законодавства з питань фінансування дорожнього господарства у 1999 році.

2.35. Розглянути можливість та внести на розгляд Верховної Ради України відповідні пропозиції стосовно запровадження ліцензування діяльності щодо проведення:

а) недержавних лотерей;

б) рекламних, комерційно-розважальних заходів із використанням підвищених телефонних тарифів;

в) комерційної екскурсійної діяльності.

2.36. Внести до Верховної Ради України пропозиції щодо зміни ставок прибуткового податку та податку на майно з громадян з метою введення прогресивної шкали оподаткування суми, що перевищує подвійну середню заробітну плату по народному господарству.

2.37. Визначити порядок створення спеціального Державного фонду поводження з радіоактивними відходами відповідно до вимог статті 4 Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами».

Державній податковій адміністрації України:

2.38. Посилити контроль за дотриманням податкового законодавства та правил здійснення підприємницької діяльності, забезпечити підвищення сплачуваності податків та обмеження ухилень від оподаткування, спрямувати зусилля на зміцнення матеріальної бази та підвищення результативності діяльності органів, що забезпечують мобілізацію коштів до бюджету.

2.39. Розглянути доцільність подальшого застосування механізму податкової застави. У разі продовження застосування механізму примусового стягнення коштів з боржників перед бюджетом запропонувати дієвіші засоби посилення його ефективності.

2.40. Розробити програму сплати до бюджету в 2000 році податкової недоїмки з метою мобілізації додаткових надходжень до бюджету.

2.41. Встановити постійний контроль за надходженням до бюджету орендної плати за землю, яка знаходиться в державній та комунальній власності, відповідно до Закону України «Про плату за землю».

2.42. Подати пропозиції щодо доцільності створення відділів адміністрування місцевих податків і зборів подвійного підпорядкування (Державній податковій адміністрації України і органам місцевого самоврядування).

Державній митній службі України:

2.43. Вдосконалити механізм реалізації товарних запасів, що знаходяться під митним контролем на території України понад нормативні строки, та залучити кошти, одержані від їх реалізації, а також від реалізації конфіскату та безхазяйного майна до Державного бюджету України.

Головному управлінню Державного казначейства України:

2.44. Перейти до казначейської реєстрації та управління зобов'язаннями розпорядників коштів з метою забезпечення контролю за припиненням несанкціонованого зростання кредиторської заборгованості бюджетних установ.

2.45. Узагальнити зобов'язання бюджетних установ та підготувати пропозиції щодо реструктуризації простроченої заборгованості та надання її зафіксованому залишку статусу державних зобов'язань.

2.46. Подати інформацію щодо структури простроченої кредиторської заборгованості бюджетних установ перед господарюючими суб'єктами та фізичними особами у розрізі періодів її виникнення, розмежування основної суми боргу та фінансових санкцій, а також внести зміни до існуючих форм звітності з метою реального відображення руху та стану прийнятих зобов'язань у 1999—2000 роках.

Розділ 3. РОЗРОБКА ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ НА 2000 РІК

Стратегія щодо формування видатків

3.1. Пріоритетом видаткової частини бюджету мають бути видатки на освіту, охорону здоров'я, науку, фізичне виховання, видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення, в тому числі витрати на підтримання мінімального рівня доходів населення.

3.2. Фінансування поточних видатків по заробітній платі працівників бюджетних установ і організацій та інших соціальних виплатах, що фінансуються з бюджету, має здійснюватися у повному обсязі, при повному погашенні заборгованості, що виникла в попередні роки.

3.3. Формування видаткової частини бюджету на основі затверджених державних програм з метою досягнення конкретних результатів та підвищення ефективності використання бюджетних ресурсів. В порядку експерименту Кабінету Міністрів України розробити та подати разом із законопроектом про Державний бюджет України на 2000 рік пропозиції щодо фінансування освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, науки, фундаментальних досліджень та сприяння науково-технічному прогресу на програмній основі.

3.4. Фінансування медичного обслуговування населення та освіти у розмірі, що забезпечував би виконання вимог Конституції України стосовно прав громадян на безоплатне медичне обслуговування та освіту, а також забезпечення достатнього рівня фінансування фізичної культури та спорту, з урахуванням видатків на харчування, передбачених кошторисами спортивних організацій.

3.5. Продовження роботи по погашенню заборгованості держави по знеціненних грошових заощадженнях громадян в установах Ощадного банку та колишнього Укрдержстраху, а також державних цінних паперів колишнього СРСР, що діяли на території України. Виділення окремим рядком суми заощаджень, що може бути використана громадянами для розрахунків по заборгованості за житлово-комунальні послуги та послуги, які надаються закладами охорони здоров'я та освіти тощо.

3.6. Вирішення житлових проблем громадян, а також проведення активної демографічної політики.

3.7. Забезпечення зайнятості населення, розробка та фінансування програми створення нових робочих місць, передусім для молоді та звільнюваних у запас військовослужбовців і працівників правоохоронних органів.

3.8. Встановлення загального фонду оплати праці працівників органів державної влади з урахуванням необхідності подальшого суттєвого скорочення їх чисельності в ході адміністративної реформи.

3.9. Капітальні видатки в галузі промисловості, енергетики, паливно-енергетичного комплексу та сільського господарства повинні забезпечувати їх структурну перебудову та позитивні зрушення у напрямі зростання обсягів виробництва та зайнятості населення.

3.10. Загальне скорочення видатків на утримання силових структур з урахуванням необхідності забезпечення надійної обороноздатності та безпеки країни, охорони її кордонів, сформування і розвитку ефективно діючого оборонно-промислового комплексу, вдосконалення форм і методів соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, а також громадян, які звільняються з лав Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

3.11. Виділення коштів на формування державного замовлення на закупівлю на конкурсній основі енергетичного вугілля проектної калорійності, транспортних засобів, сільськогосподарської та іншої продукції вітчизняних товаровиробників, а також на виробництво оборонної продукції.

3.12. Припинення фінансування з бюджетів усіх рівнів громадських організацій та бізнесових структур, крім фінансування програм молодіжних та дитячих громадських організацій згідно з законодавством.

3.13. Визначення розміру заборгованості бюджетів усіх рівнів за минулі роки, в тому числі по виплаті заробітної плати, та створення реєстру бюджетних боргів, подання на розгляд Верховної Ради України графіка їх погашення.

3.14. Закупівля товарів та обладнання, здійснення робіт та надання послуг за рахунок бюджетних коштів має відбуватися виключно на тендерній основі.

3.15. Не передбачати до 2001 року фінансування нового капітального будівництва та реконструкції адміністративних споруд та споруд для проведення спортивних та видовищних заходів, крім спортивних споруд і навчально-спортивних баз олімпійської підготовки, на яких ведеться реконструкція.

3.16. Прозорість бюджету має бути досягнута шляхом деталізації видатків, які мають бути розписані у разі, якщо вони становлять понад 0,1 відсотка від загального обсягу річних видатків Державного бюджету України.

3.17. Визначення головних розпорядників коштів Державного бюджету України з метою забезпечення чіткого контролю з боку держави за використанням бюджетних коштів. Даний перелік доповнити обласними державними адміністраціями.

3.18. Деталізація у видатковій частині Державного бюджету України витрат на внески України до бюджетів міжнародних організацій по кожній організації окремо з визначенням конкретного головного розпорядника бюджетних коштів. Узагальнення та подання разом з проектом Державного бюджету України інформації щодо зарубіжних фінансових активів України у вигляді часток у статутних фондах і придбаних пакетів акцій міжнародних фінансових організацій та банківських установ.

3.19. Організація роботи щодо визначення доцільності перебування України в окремих міжнародних організаціях і підтвердження обов'язковості участі України у цих організаціях згідно з Конституцією України. Розпочати, із залученням Міністерства закордонних справ України, роботу стосовно вирішення питання про списання заборгованості України по операціях ООН з підтримання миру в сумі 179,3 млн. доларів США.

3.20. Забезпечення цільового спрямування коштів від зборів за спеціальне використання природних ресурсів на відтворення та підтримання природних ресурсів у належному стані.

3.21. Забезпечення фінансування державних екологічних програм з виділенням відповідних видатків окремим рядком в проекті Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік, у тому числі видатків на буріння артезіанських свердловин у південних та східних областях України, Автономній Республіці Крим, районах екологічних катастроф.

3.22. Передбачити в проекті Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік збереження Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення.

3.23. Визначити додатково обсяги та джерела фінансування повного погашення заборгованості станом на 1 січня 2000 року по видатках на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Державне управління

3.24. Удосконалення порядку планування видатків на утримання бюджетних установ і організацій, не допускаючи при цьому створення нових міністерств та відомств без перегляду переліку вже існуючих.

3.25. Скорочення видатків, не менш як на 40 відсотків, на утримання органів державної влади на основі реалізації заходів щодо удосконалення їх структури, зменшення нераціональних господарських витрат, якісного поліпшення кадрового забезпечення, чіткого визначення та розподілу функцій, підвищення кінцевої ефективності діяльності апарату державного управління із залученням частини спеціальних та інших позабюджетних коштів міністерств та відомств.

3.26. Фінансування всіх органів державної влади виключно за рахунок видатків, визначених Законом України про Державний бюджет України на 2000 рік.

Судова влада

3.27. Забезпечення згідно з статтею 130 Конституції України фінансування та належних умов для функціонування судів та діяльності суддів.

3.28. Суди України фінансуються виключно за рахунок коштів Державного бюджету України. Видатки Державного бюджету України на забезпечення діяльності судів України не можуть бути зменшеними протягом фінансового року.

3.29. Пропозиції щодо розміру витрат Державного бюджету України на утримання Верховного Суду України, Конституційного Суду України, Вищого арбітражного суду України подаються Кабінету Міністрів України головами цих судів, а інших судів України — керівниками уповноважених на це органів.

Фундаментальні дослідження та сприяння науково-технічному прогресу

3.30. Верховна Рада України проголошує пріоритетність бюджетного фінансування науки відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

3.31. Передбачити в проекті Державного бюджету України на 2000 рік:

— скорочення кількості головних розпорядників коштів по розділу «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу»;

— збільшення обсягів видатків на фінансування загальнодержавних програм науково-технічного розвитку України до 25 відсотків загального обсягу фінансування по зазначеному розділу;

— використання коштів, що надходять до Державного інноваційного фон-

(Продовження на 8–10-й стор.).

Основні напрями бюджетної політики на

(Початок на 6–7-й стор.).

ду, в повному обсязі на інноваційну діяльність.

3.32. Кабінету Міністрів України:

при підготовці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік передбачити виділення бюджетних коштів на фінансування конкретних наукових розробок, відобразивши їх в додатку до проекту Державного бюджету України на 2000 рік із зазначенням відповідальних міністерств і відомств;

разом з міністерствами і відомствами України сформувати державне замовлення на 2000 рік на підготовку спеціалістів з вищою освітою та наукових кадрів через аспірантуру за визначеними спеціальностями і передбачити в проекті Державного бюджету України необхідне для цих цілей фінансування;

у 2000 році запровадити порядок асигнування бюджетних коштів на наукові дослідження на основі обгрунтування очікуваної результативності наукових програм та програмно-цільових методів фінансування науки;

переглянути перелік державних науково-технічних програм, що фінансуються з Державного бюджету України, з метою скорочення програм неактуальної тематики.

Національна оборона

3.33. Забезпечити фінансування видатків на національну оборону на рівні не нижче, ніж передбачалося Законом України «Про Державний бюджет України на 1999 рік», збільшивши на 20 відсотків порівняно з бюджетом 1999 року видатки на фінансування нових розробок і закупівлю зброї. З цією метою Кабінету Міністрів України передбачити:

проведення заліку частини заборгованості (недоїмки) суб'єктів господарювання по податках, зборах (обов'язкових платежах) до Державного бюджету України станом на 1 січня 2000 року в рахунок погашення фактичної заборгованості Збройних Сил України, Служби безпеки України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та Міністерства внутрішніх справ України станом на 1 січня 2000 року, а також залік частини заборгованості (недоїмки) суб'єктів господарювання по податках, зборах (обов'язкових платежах) до Державного бюджету України за 2000 рік за отримані продовольство, речове майно, озброєння, військову техніку, енергоносії, за виконані роботи та надані послуги для Збройних Сил України понад асигнування, передбачені цим Законом, але не вище обсягів мінімально необхідної потреби;

погашення заборгованості по виплаті заробітної плати, грошового забезпечення та інших соціальних виплатах за минулі роки;

погашення заборгованості Міністерства оборони України за отриману продукцію, енергоносії, надані послуги та виконані роботи за минулі роки з урахуванням інфляційних процесів;

надати право Міністерству оборони України проводити розрахунки з підприємствами, науково-дослідними установами та організаціями за виконані роботи та надані послуги шляхом передачі виконавцям робіт частини зразків військового майна без попередньої оплати у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

надати право Міністерству оборони України використовувати на потреби оборони відповідно до кошторису Міністерства кошти, що надійдуть від реалізації надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки, іншого майна Збройних Сил України, за виконані роботи та надані послуги, передачі в оренду основних фондів та іншого майна Збройних Сил України;

забезпечити пріоритетне фінансування програм удосконалення бойової готовності Військово-Повітряних Сил та Сил Протиповітряної оборони України, діяльність яких є найважливішим фактором обороноздатності держави;

передбачити видатки на реалізацію заходів, визначених Державною програмою будівництва та розвитку Збройних Сил України на період до 2005 року;

враховуючи нестабільність ситуації в Європі, здійснювати фінансування національної оборони на рівні, що гарантує безпеку держави, недоторканність її рубежів, приділивши особливу увагу забезпеченню Збройних Сил України сучасними засобами ведення війни;

звільнення від сплати земельного податку за земельні ділянки, зайняті військовими частинами, військовими навчальними закладами, науково-дослідними установами, які утримуються за рахунок бюджету та надані для Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також підприємства Міністерства оборони України.

Правоохоронна діяльність і забезпечення безпеки держави

3.34. Встановлення та підтримка правопорядку, гарантія дотримання прав і свобод громадян визнаються основними завданнями державотворення. З цією метою Кабінету Міністрів України в проекті Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік передбачити:

погашення заборгованості правоохоронних органів за минулі роки за отриману продукцію, енергоносії, надані послуги та виконані роботи;

механізм проведення заліку частини заборгованості (недоїмки) суб'єктів господарювання по податках, зборах (обов'язкових платежах) до Державного бюджету України станом на 1 січня 2000 року в рахунок погашення фактичної заборгованості правоохоронних органів, аналогічний механізму, передбаченому статтею 43 Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік».

Освіта

3.35. Верховна Рада України проголошує пріоритетність видатків на загальну середню освіту. З цією метою Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

забезпечити фінансування видатків на освіту відповідно до Закону України «Про освіту», але не нижче 15,6 відсотка від загальних видатків зведеного бюджету України;

встановити для формування місцевих бюджетів орієнтовний норматив видатків на фінансування закладів загальної середньої освіти виходячи із розрахунку на одного учня з обов'язковим застосуванням коефіцієнта залежності від надання освітніх послуг у міській чи сільській місцевості;

встановити орієнтовний норматив видатків на фінансування закладів дошкільної освіти виходячи із розрахунку на одну дитину.

Охорона здоров'я

3.36. Верховна Рада України проголошує пріоритетність бюджетного фінансування охорони здоров'я. З цією метою Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

забезпечити фінансування видатків на охорону здоров'я на рівні не нижче 16,1 відсотка від загальних видатків зведеного бюджету України;

встановити для місцевих бюджетів орієнтовний норматив видатків на фінансування охорони здоров'я виходячи із розрахунку 92,7 гривні на душу населення;

розпочати процес передачі медичних закладів широкого профілю, що належать міністерствам і відомствам та фінансуються з Державного бюджету України, на баланс органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням цих закладів;

з метою недопущення зниження державних соціальних гарантій у сфері охорони здоров'я затвердити до 1 вересня 1999 року гарантований державою рівень надання безоплатної медико-санітарної допомоги, чітко визначити перелік видів медичної допомоги, послуг, що входять до нього;

визначити стандарти обсягів та якості подання медичної допомоги з орієнтацією їх на обгрунтоване максимально можливе використання лікарських засобів та медичної техніки вітчизняного виробництва;

сприяти розвитку медичного страхування;

поступово запроваджувати тарифікацію медичних послуг.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

3.37. Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

забезпечити фінансування видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення на рівні не нижче 16 відсотків від загальних видатків зведеного бюджету;

забезпечити реалізацію гарантованих Конституцією України економічних та соціальних прав громадян, зміст та обсяг яких відповідно до статті 22 Конституції України не можуть бути звужені при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів;

вжити заходів до повного погашення заборгованості по виплаті заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат;

передбачити кошти на проведення індексації грошових доходів населення відповідно до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення»;

з метою реалізації конституційного права на достатній життєвий рівень врахувати встановлені законами України на 2000 рік розмір мінімальної заробітної плати і величину вартості межі малозабезпеченості;

забезпечити фінансування державних заходів по облаштуванню та інтеграції національних меншин та депортованих народів, які повертаються в Україну, в обсягах, не менших ніж у 1999 році, а також фінансування спеціальних програм національно-культурного розвитку корінних народів і національних меншин, заходів щодо мовних та національно-культурних протреб українців, які проживають за межами України;

вишукати можливості фінансування потреб на соціальний захист та соціальне забезпечення у повному обсязі або додатково визначити перелік окремих норм законів та інших нормативно-правових актів, фінансування яких доцільно обмежити в 2000 році;

подати на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» стосовно перерахування 75 відсотків сум пенсій, призначених пенсіонерам, які перебувають у будинках-інтернатах для престарілих та інвалідів, до цих будинків-інтернатів та спрямування цих коштів на утримання таких пенсіонерів;

передбачити кошти, з урахуванням фінансових можливостей, на фінансування:

а) соціального захисту малозабезпечених, неповнолітніх, багатодітних, молодих, студентських та функціонально неспроможних сімей;

б) підтримки нових форм сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, які залишились без піклування батьків, у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, поліпшення демографічної ситуації;

в) становлення та розвитку молоді (зайнятість молоді, соціальна підтримка творчої молоді, розвиток молодіжного підприємництва, профілактика антигромадських проявів серед молоді);

г) пільгового довгострокового кредитування для молодих сімей та одиноких молодих громадян на будівництво (реконструкцію) житла;

д) соціальної підтримки та забезпечення прав жінок, заохочення материнства;

е) соціально-правового захисту дітей, боротьби з бродяжництвом та жебракуванням, організації оздоровлення та відпочинку дітей;

є) виховної роботи з дітьми, підлітками та молоддю.

3.38. Реформування системи соціального захисту населення України зосередити на такому пріоритетному напрямі, як створення організаційно-правових передумов для реалізації страхових засад у системі соціального захисту, за такими видами:

а) пенсійне страхування;

б) страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням дитини та похованням;

в) медичне страхування;

г) страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності;

д) страхування на випадок безробіття.

3.39. Розроблення механізму складення соціального бюджету як важливого інструменту соціальної політики, а саме:

а) скасування соціально невиправданих і економічно необгрунтованих пільг;

б) запровадження принципу адресності в наданні всіх видів соціальної допомоги і пільг;

в) забезпечення своєчасності розрахунків за соціальними виплатами;

г) систематизація законодавства з питань соціального захисту на базі єдиного кодифікованого акта.

Культура і мистецтво

3.40. Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

сконцентрувати кошти на підтримку об'єктів, внесених до списку світової культурної та природної спадщини і зарахованих до Державного реєстру національного культурного надбання, визначити порядок бюджетного фінансування об'єктів національного надбання;

передбачити кошти для модернізації бібліотечної мережі для забезпечення доступності бібліотечних фондів для всіх громадян України;

передбачити, що Національна парламентська бібліотека фінансується через Управління справами Верховної Ради України;

визначити для формування місцевих бюджетів розмір мінімальних видатків на фінансування культури виходячи із розрахунку 7,4 гривні на душу населення.

Сільське господарство

3.41. Національному банку України і Кабінету Міністрів України здійснювати прийнятну кредитну політику для радикального фінансового оздоровлення підприємств аграрного сектора.

3.42. Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

врахувати визначений Законом України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» обсяг витрат для фінансування державних централізованих капіталовкладень, що мають спрямовуватись на зміцнення матеріально-технічної бази соціальної сфери села та агропромислового комплексу, а також передбачити кошти для забезпечення передачі об'єктів соціальної інфраструктури в сільській місцевості з балансу господарств у комунальну власність;

подати разом із проектом Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік програму відродження агропромислового комплексу України із зазначенням обсягів та джерел необхідного фінансування;

запровадити в 2000 році закупівлю сільськогосподарської продукції для державних потреб на конкурсних засадах;

заборонити в 2000 році бюджетним установам закупівлю за бюджетні кошти продуктів харчування імпортного виробництва, якщо аналогічні виробляються в Україні;

передбачити кошти на фінансування державної програми створення вітчизняної сільськогосподарської техніки;

передбачити механізм відшкодування сільськогосподарським господарствам витрат на будівництво об'єктів соціально-культурної сфери у сільській місцевості;

передбачити кошти на завершення земельної реформи та фінансування заходів щодо охорони земель, підвищення родючості грунтів і ведення землеустрою.

Промисловість і енергетика та паливно-енергетичний комплекс

3.43. Пріоритетним напрямом бюджетної політики є нарощування інвестицій у державний сектор економіки для сприяння загальному економічному зростанню та забезпечення фінансування паливно-енергетичного комплексу, експортноспроможних та високоліквідних галузей промисловості. З цією метою Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

забезпечити концентрацію бюджетних коштів, виділених на підтримку народного господарства, на фінансування пріоритетних програм структурної перебудови економіки, передбачити кошти на продовження структурної перебудови вугільної галузі;

запровадити державне замовлення на закупівлю на конкурсній основі енергетичного вугілля з виділенням цих видатків окремим рядком;

забезпечити в повному обсязі фінансування оплати енергоносіїв, спожитих бюджетними установами та організаціями, та оплату компенсації підприємствами паливно-енергетичного комплексу пільг і субсидій, наданих населенню відповідно до законів України.

Транспорт і зв'язок

3.44. Для загального економічного зростання розвиток транспорту і зв'язку є пріоритетним напрямом бюджетної політики. З цією метою Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

визначити, що видатки на транспорт і зв'язок мають забезпечувати зростаючі державні потреби, особливо у зовнішньоекономічних перевезеннях;

забезпечити фінансування придбання та оновлення рухомого складу залізничного траспорту;

забезпечити в повному обсязі відшкодування підприємствам траспорту і зв'язку витрат по оплаті пільг, наданих населенню відповідно до законів України.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України закони та інші акти,

2000 рік (бюджетна резолюція)

Заходи, пов'язані з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи та соціальним захистом населення

3.45. Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

забезпечити фінансування заходів, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи та соціальним захистом населення, не нижче рівня 1997 року, з урахуванням рівня інфляції у 1998—2000 роках;

передбачити механізм і джерело наповнення Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення, аналогічні визначеним у Законі України «Про Державний бюджет України на 1999 рік».

Розділ 4.
ГРАНИЧНИЙ РОЗМІР ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Кабінету Міністрів України:

подати пропозиції щодо визначення обгрунтованого розміру дефіциту бюджету з додержанням економічно безпечних умов і обсягів використання неемісійних джерел фінансування;

припинити фінансування дефіциту Державного бюджету України шляхом продажу державних цінних паперів (ОВДП);

провести роботу щодо можливості реструктуризації зовнішніх та внутрішніх боргів до 2010 року;

планування бюджету з профіцитом не допускається.

Розділ 5.
ЗОВНІШНІЙ ТА ВНУТРІШНІЙ БОРГ УКРАЇНИ

5.1. Кабінету Міністрів України разом з проектом бюджету на 2000 рік:

внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону про структуру, джерела та строки погашення державного внутрішнього боргу та державного зовнішнього боргу, їх граничні розміри станом на 1 січня 2001 року та план обслуговування;

надати розрахунки обгрунтування обсягу державного внутрішнього боргу та державного зовнішнього боргу із обов'язковим зазначенням умов їх обслуговування;

деталізувати видатки на фінансування державного боргу, як внутрішнього, так і зовнішнього, щодо сум, які більше 0,1 відсотка від загального обсягу річних видатків;

надати програму залучення коштів на внутрішньому і зовнішньому ринках, у тому числі за рахунок емісії цінних паперів. При цьому перейти виключно до довгострокових державних запозичень (не менше ніж на рік) за ставками, не вищими від звичайних для цих ринків; зовнішні запозичення залучати у виробничу сферу промисловості та агропромислового комплексу; здійснити економічні заходи щодо обмеження доходності державних цінних паперів.

5.2. У Державному бюджеті України на 2000 рік передбачити кошти для управління державним боргом з метою зменшення державного боргу та поліпшення його структури.

Розділ 6.
ПОГАШЕННЯ ЗАБОРГОВАНОСТІ ДЕРЖАВИ ПЕРЕД НАСЕЛЕННЯМ

6.1. Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік забезпечити фінансування видатків на погашення заборгованості, що виникла у попередні роки по виплаті заробітної плати працівникам бюджетних установ, грошовому забезпеченню, стипендіях та інших соціальних виплатах, із зазначенням конкретного графіка її погашення.

6.2. Кабінету Міністрів України внести на розгляд Верховної Ради України проект Державної програми відновлення заощаджень громадян України, визначених Законом України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» із врахуванням пропозицій народних депутатів України.

Розділ 7.
ЗАХИЩЕНІ СТАТТІ БЮДЖЕТУ

7.1. Кабінету Міністрів України передбачити у проекті Державного бюджету України на 2000 рік такий перелік захищених статей за економічною структурою видатків:

оплата праці працівників бюджетних установ (в тому числі погашення заборгованості за минулі періоди);

нарахування на заробітну плату;

придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів;

забезпечення продуктами харчування;

трансферти місцевим бюджетам;

трансферти населенню, пов'язані з соціальним захистом та соціальним забезпеченням.

7.2. Витрати на підготовку і участь національних збірних команд в Олімпійських і Параолімпійських іграх 2000 року та інших офіційних змаганнях різного рівня, як виняток, визначити в проекті Державного бюджету України на 2000 рік як першочергові.

Розділ 8.
ФОРМУВАННЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН У 2000 РОЦІ

8.1. Принципи формування місцевих бюджетів на 2000 рік:

достатність доходів — вартість повноважень, делегованих державою органам місцевого самоврядування, має відповідати обсягу закріплених за ними бюджетних ресурсів;

об'єктивна обгрунтованість та прозорість показників їх планування, що визначатимуть видатки та доходні повноваження місцевих бюджетів, а також засади трансфертної політики;

бюджетне планування здійснювати на основі бюджетних нормативів. При визначенні видаткових повноважень органів місцевого самоврядування в основу розрахунків міжбюджетних відносин при плануванні проекту Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік покласти мінімальні нормативи бюджетного забезпечення на душу населення (по освіті — у розрахунку на одного учня). Нормативи повинні враховувати вартість надання основних соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист та забезпечення) у розрахунку на душу населення. Одночасно повинні бути подані коригуючі коефіцієнти, які відображають відмінності у вартості надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів різними категоріями територіальних громад, в тому числі залежно від того, надаються ці послуги в сільській чи міській місцевості.

8.2. Обсяг видатків місцевих бюджетів у сукупних видатках зведеного бюджету

8.2.1. Встановити, що при розподілі бюджетних ресурсів між Державним бюджетом України та бюджетами місцевого самоврядування обсяг останніх у видатковій частині зведеного бюджету України не може бути меншим 40 відсотків видатків зведеного бюджету.

8.3. Видаткові повноваження

8.3.1. Формування державного та місцевих бюджетів має здійснюватися згідно з переліком власних і делегованих повноважень бюджетів усіх рівнів. Кабінету Міністрів України в проекті Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік встановити чітке розмежування повноважень між державним бюджетом, обласними бюджетами та бюджетами міст і районів виходячи з таких пропозицій:

8.3.2. Видатки на виконання повноважень держави, які фінансуються виключно за рахунок коштів державного бюджету і не підлягають делегуванню місцевому самоврядуванню:

8.3.2.1. Державне управління:

а) фінансування законодавчої влади;

б) фінансування виконавчої влади (крім органів місцевого самоврядування);

в) утримання Президента України та його апарату;

г) утримання фінансових і фіскальних органів;

д) загальне планування та статистичні служби;

е) інші видатки на державне управління;

8.3.2.2. Судова влада;

8.3.2.3. Міжнародна діяльність;

8.3.2.4. Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу;

8.3.2.5. Національна оборона;

8.3.2.6. Правоохоронна діяльність та забезпечення безпеки держави:

а) органи внтрішніх справ;

б) внутрішні війська;

в) прокуратура;

г) кримінально-виправна система;

д) прикордонні війська;

е) Національна гвардія України;

є) Головне управління державного зв'язку;

ж) управління державної охорони;

з) адресно-довідкові служби;

и) Служба безпеки України;

8.3.2.7. Освіта:

а) професійно-технічна освіта;

б) вища освіта, крім закладів освіти I—II рівнів акредитації, які перебувають у комунальній власності;

в) післядипломна освіта;

8.3.2.8. Охорона здоров'я:

а) клініки науково-дослідних інститутів;

б) прикладні дослідження та експериментальні розробки в галузі охорони здоров'я;

в) санітарно-епідеміологічні служби;

г) медико-соціальні експертні комісії;

8.3.2.9. Соціальний захист та соціальне забезпечення:

а) виплата спеціальних пенсій;

б) грошова допомога біженцям;

в) виплати регресних позовів для шахтарів;

г) будинки-інтернати для малолітніх інвалідів;

д) дотація Фонду України соціального захисту інвалідів;

е) заходи, пов'язані з поверненням кримськотатарського народу та осіб інших національностей, які були незаконно депортовані;

є) видатки, пов'язані з поверненням депортованих німців до регіонів України;

ж) фінансування пунктів тимчасового утримання біженців;

з) державна підтримка громадських організацій інвалідів і ветеранів;

8.3.2.10. Житлово-комунальне господарство:

а) берегоукріплювальні роботи;

б) капітальний ремонт відомчого житлового фонду державних установ;

8.3.2.11. Культура і мистецтво:

а) всеукраїнські творчі спілки;

б) національні театри;

в) національні філармонії;

г) видатки на заходи, передбачені державними програмами розвитку культури і мистецтва;

д) національні бібліотеки;

е) музеї і виставки національного значення;

є) заповідники національного значення;

ж) кінематографія;

з) державні архівні установи;

и) державні премії України;

8.3.2.12. Засоби масової інформації:

а) телебачення і радіомовлення державної власності;

б) офіційні державні періодичні видання;

в) державні видавництва;

8.3.2.13. Фізична культура і спорт:

а) утримання національних збірних команд;

б) підготовка і участь національних збірних команд в Олімпійських та Параолімпійських іграх;

в) фінансування інвалідного спорту;

г) утримання бази олімпійських видів спорту;

8.3.2.14. Промисловість та енергетика;

8.3.2.15. Будівництво;

8.3.2.16. Сільське господарство, лісове господарство, рибальство та мисливство;

8.3.2.17. Транспорт, дорожнє господарство (крім експлуатації доріг місцевого значення), зв'язок, телекомунікації та інформатика;

8.3.2.18. Державні проекти багатоцільового розвитку;

8.3.2.19. Діяльність, пов'язана з формуванням загальної економічної політики, управлінням у галузі стандартизації, гідрометеорології, геодезії та контролем за виробництвом;

8.3.2.20. Організація та управління діяльністю, пов'язаною з виробництвом і практичною реалізацією загальної політики в галузі праці;

8.3.2.21. Платежі по кредитних угодах, укладених під гарантію Кабінету Міністрів України;

8.3.2.22. Видатки, пов'язані з проведенням експортних операцій, що здійснюються за державним контрактом;

8.3.2.23. Заходи, пов'язані з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи;

8.3.2.24. Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека;

8.3.2.25. Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха;

8.3.2.26. Поповнення державних запасів і резервів;

8.3.2.27. Обслуговування державного внутрішнього та зовнішнього боргу;

8.3.2.28. Державні цільові фонди;

8.3.2.29. Проведення загальнодержавних виборів та референдумів.

8.3.3. До державних делегованих повноважень належать:

8.3.3.1. Фінансування органів управління:

а) компенсації органам місцевого самоврядування за виконання делегованих державних повноважень;

б) технічний нагляд за будівництвом та капітальним ремонтом бюджетних установ;

в) централізовані бухгалтерії системи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення;

г) групи по централізованому господарському обслуговуванню системи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення;

д) утримання апарату управління фізкультурно-спортивних організацій;

8.3.3.2. Забезпечення пожежної охорони;

8.3.3.3. Утримання медичних витверезників, інспекцій у справах неповнолітніх, приймальників-розподільників та притулків для неповнолітніх, спеціальних приймальників-розподільників;

8.3.3.4. Освіта:

а) дошкільна освіта;

б) загальна середня освіта;

в) заклади освіти для громадян, які потребують соціальної допомоги та реабілітації;

г) позашкільна освіта;

д) заклади науково-методичного забезпечення системи освіти та підвищення кваліфікації кадрів;

е) вищі навчальні заклади I—II рівнів акредитації, які перебувають у комунальній власності;

8.3.3.5. Охорона здоров'я:

а) лікарні широкого профілю;

б) спеціалізовані медичні заклади (крім клінік науково-дослідних інститутів);

в) поліклініки та амбулаторії;

г) спеціалізовані поліклініки;

д) загальні та спеціалізовані стоматологічні поліклініки;

е) фельдшерсько-акушерські пункти;

8.3.3.6. Соціальний захист та соціальне забезпечення (за винятком виплати спеціальних пенсій, виплат та компенсацій реабілітованим, біженцям та депортованим, а також фінансування будинків-інтернатів для малолітніх інвалідів та інших соціальних закладів, які утримуються безпосередньо за рахунок державного бюджету);

8.3.3.7. Житлово-комунальне господарство:

— дотація житлово-комунальному господарству;

8.3.3.8. Культура і мистецтво:

— театри, філармонії, бібліотеки, музеї, виставки, заповідники, палаци і будинки культури, клуби, школи естетичного виховання дітей та інші заклади місцевого значення;

8.3.3.9. Фізична культура і спорт:

а) утримання та навчально-тренувальна робота дитячо-юнацьких спортивних шкіл;

б) фінансова підтримка спортивних споруд;

в) утримання рятувальних станцій на водах;

г) утримання гірських рятувальних служб.

8.3.4. До власних повноважень органів самоврядування належить:

8.3.4.1. Утримання органів місцевого самоврядування;

8.3.4.2. Житлово-комунальне господарство:

а) житлово-експлуатаційне господарство;

б) капітальний ремонт житлового фонду місцевих органів влади;

в) теплові мережі;

г) водопровідно-каналізаційне господарство;

д) благоустрій міст, селищ, сіл;

е) видатки на впровадження засобів обліку витрат та регулювання споживання води, електричної, теплової енергії та природного газу для бюджетних установ;

є) збір та вивезення сміття і відходів;

ж) утримання інших бюджетних установ житлово-комунального господарства;

8.3.4.3. Фізична культура і спорт:

— утримання місцевих спортивних команд і проведення навчально-тренувальних зборів і змагань;

8.3.4.4. Утримання місцевих музичних колективів і ансамблів, інших закладів мистецтва та заходи місцевого значення;

8.3.4.5. Типове проектування, реставрація та охорона пам'яток архітектури місцевого значення;

8.3.4.6. Культурні заходи місцевого значення;

(Закінчення на 10-й стор.).

Основні напрями бюджетної політики на 2000 рік (бюджетна резолюція)

(Закінчення. Початок на 6–9-й стор.).

8.3.4.7. Експлуатація доріг місцевого значення;

8.3.4.8. Фінансування інших видатків, затверджених радою відповідного рівня, крім видатків, що фінансуються виключно за рахунок державного бюджету.

8.4. Формування видаткової частини місцевих бюджетів

8.4.1. Кабінету Міністрів України та органам місцевого самоврядування при визначенні обсягу видатків місцевих бюджетів за основними напрямами делегованих повноважень враховувати узагальнені нормативи бюджетної забезпеченості в розрахунку на душу населення щодо таких видатків:

охорона здоров'я;

освіта;

соціальний захист;

компенсації органам самоврядування за виконання делегованих повноважень;

культура;

фізична культура та спорт;

сільське господарство, лісове господарство, рибальство та мисливство (для обласних бюджетів).

Нормативи (грн./чол.)	Охорона здоров`я	Освіта	Соціальний захист	Органи управління	Культура	Спорт	с/г, ліс. госп., риб., мисл.
Міста/райони	74	67,3	51,2	4,75	5,5	1,1	0
Обласні бюджети	18,10	7,0	3,2	0,25	1,9	0,75	2,0

Сумою вищезазначених нормативів є загальний норматив бюджетної забезпеченості для обласних бюджетів і бюджетів міст обласного значення та районів при виконанні делегованих повноважень.

8.4.2. Виходячи з кількості населення в містах кожний норматив бюджетної забезпеченості коригується коефіцієнтами. Для обласних бюджетів коригуючі коефіцієнти не застосовуються. Пропонуються такі коригуючі коефіцієнти:

Коригуючі коефіцієнти	Охорона здоров`я	Освіта	Соціальний захист	Органи управління	Культура	Спорт
Райони	0,845	1,026	0,733	1,023	1,072	0,541
Міста з населенням:						
менше 40 тис. чол.	0,989	1,033	1,045	1,429	1,223	1,223
40-100 тис. чол.	1,125	0,978	1,073	0,929	0,957	1,507
100-300 тис. чол.	1,243	1,002	1,155	0,983	0,972	1,628
300-800 тис. чол.	1,173	0,958	1,295	0,969	0,828	1,315
понад 800 тис. чол.	1,070	0,895	1,353	0,983	0,630	1,182
м. Київ	1,032	1,112	1,371	0,891	1,656	1,432
м. Севастополь	1,134	1,129	1,046	0,891	1,060	1,426

8.4.3. Надати право обласним державним адміністраціям при розрахунку мінімальних видатків на виконання делегованих повноважень для бюджетів міст відповідної величини та районів враховувати існуючу мережу бюджетних закладів та статистику користування соціальними послугами мешканцями, які проживають в інших адміністративних одиницях. Видатки, розраховані згідно з нормативами з урахуванням коригуючих коефіцієнтів для конкретних міст і районів, можуть перерозподілятися на користь інших міст та районів у випадку, якщо існуюча мережа бюджетних установ не забезпечує достатнього рівня надання зазначених соціальних послуг і це підтверджується відповідними обгрунтуваннями.

8.4.4. Забороняється планування в місцевих бюджетах видатків на:

а) оборону та національну безпеку;

б) судову владу;

в) фінансування правоохоронних органів;

г) міжнародну діяльність, крім програм зв'язків Єврорегіонів та між порідненими містами;

д) допомогу політичним партіям, рухам та іншим організаціям, які прямо чи опосередковано беруть участь у виборчих кампаніях будь-якого рівня.

8.5. Формування доходної частини місцевих бюджетів

8.5.1. Визначення прогнозного показника доходів бюджетів областей на 2000 рік здійснюється із врахуванням їх власної доходної спроможності. Показником, що визначає цю спроможність, є коефіцієнт відносної податкоспроможності.

8.5.2. Коефіцієнт відносної податкоспроможності області є відношенням сукупних надходжень від загальнодержавних податків та зборів, що зібрані на території області (усереднені за результатами виконання бюджетів за 1997, 1998 та перше півріччя 1999 років) без урахування надходжень до цільових фондів, податку на додану вартість, плати за землю, доходів, що стягуються органами Митної служби України, надходжень від приватизації, місцевих податків і зборів, дивідендів від акцій в акціонерних товариствах, доходів від операцій з капіталом у розрахунку на душу населення до відповідного показника по Україні.

8.5.3. Кабінету Міністрів України при прогнозуванні доходів бюджетів областей на 2000 рік визначити очікуваний усереднений показник по загальнодержавних податках, що закріплюються за місцевими бюджетами, за винятком перерахованих у підпункті 8.5.8, у розрахунку на душу населення та застосувати до нього коефіцієнт відносної податкоспроможності кожної області. Добуток отриманого результату на кількість населення області є прогнозним обсягом доходів бюджету області на 2000 рік.

8.5.4. Визначення обсягу планових доходів для міст та районів проводиться відповідно до методики, викладеної у підпунктах 8.5.1 —8.5.3 цього розділу.

8.5.5. В подальшому, з метою заінтересованості органів місцевого самоврядування та областей у нарощуванні власної податкової бази, індекс податкоспроможності може бути закріплений на довготривалій основі.

8.5.6. Передбачити зарахування до бюджетів місцевого самоврядування у повному обсязі прибуткового податку з громадян. Податок на прибуток підприємств є регулюючим: до бюджетів областей з низьким індексом відносної податкоспроможності — зараховується в повному обсязі, до бюджетів інших областей — підлягає регулюванню. 20 відсотків акцизного збору з вітчизняних товарів підлягає зарахуванню до місцевих бюджетів, 80 — до державного бюджету.

8.5.7. У межах області для районів та міст обласного значення прибутковий податок з громадян і податок на прибуток підприємств зараховуються в повному обсязі, акцизний збір з вітчизняних товарів —у розмірі 20 відсотків, для міст обласного значення та районів, які є донорами, прибутковий податок з громадян зараховується у розмірі не менше 50 відсотків (за винятком міст обласного значення, в яких надходження від прибуткового податку з громадян перевищують мінімальний обсяг бюджету делегованих повноважень, обчислений на основі нормативів бюджетної забезпеченості з урахуванням мережі).

8.5.8. Встановити, що надходження від місцевих податків та зборів і плати за землю зараховуються до бюджетів міст обласного значення та районів у повному обсязі, не враховуються при обрахуванні доходів, що спрямовуються на виконання делегованих повноважень і використовуються для фінансування виконання власних повноважень місцевого самоврядування.

8.5.9. Не допускати при плануванні бюджетів усіх рівнів надання трансфертів бюджетам областей, міст та районів при можливості формування їх доходної частини нормативами відрахувань від загальнодержавних податків і зборів.

8.6. Перегляд практики формування обласних бюджетів

8.6.1. Встановити, що протягом 2000 року з обласних бюджетів фінансуються такі делеговані повноваження:

8.6.1.1. Освіта:

а) заклади науково-методичного забезпечення системи освіти та підвищення кваліфікації кадрів;

б) обласні заклади позашкільної освіти;

в) вищі навчальні заклади I — II рівнів акредитації, які перебувають у комунальній власності;

г) заклади освіти для громадян, які потребують соціальної допомоги та реабілітації;

8.6.1.2. Охорона здоров'я:

а) спеціалізовані медичні заклади (крім клінік науково-дослідних інститутів);

б) спеціалізовані стоматологічні поліклініки;

8.6.1.3. Соціальний захист та соціальне забезпечення:

а) дитячі заклади-інтернати;

б) навчання та трудове влаштування інвалідів;

в) будинки-інтернати для престарілих і інвалідів;

8.6.1.4. Культура і мистецтво:

а) бібліотеки обласного значення;

б) музеї та виставки обласного значення;

в) заповідники;

г) палаци культури обласного значення;

д) філармонії;

е) обласні театри;

8.6.1.5. Фізична культура і спорт:

— державна підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості.

8.7. Порядок надання трансфертів місцевим бюджетам

8.7.1. Трансферт, належний області, розраховується як різниця між обсягом видатків, обрахованих відповідно до визначених нормативів, та обсягом прогнозних доходів, обчислених із застосуванням індексу відносної податкоспроможності.

8.7.2. Утворити у складі Державного бюджету України фонд дотацій. Розподіл цього фонду між областями, які не покривають свою потребу у доходах за рахунок загальнодержавних податків, зборів, що стягуються на їх території, відбувається згідно з нормативами відрахувань.

8.7.3. Трансферти обласним, районним та міським бюджетам (міст обласного підпорядкування) повинні надаватися безпосередньо з транзитного рахунку обласного відділення Державного казначейства України. Зберегти на 2000 рік і вдосконалити з урахуванням пропозицій регіонів механізм надання дотацій, передбачений статтею 48 Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік». При цьому щоденні нормативи відрахувань від коштів, що надходять на транзитний рахунок обласного відділення Державного казначейства України, встановлюються обласною радою пропорційно запланованим обсягам трансфертів до обласного бюджету та бюджетам дотаційних міст обласного значення та районів.

8.7.4. Державним обласним адміністраціям до 1 серпня поточного року провести експертні розрахунки доходної та видаткової частин обласних бюджетів, бюджетів міст і районів з урахуванням визначених нормативів та коригуючих коефіцієнтів, а також розрахувати доходну частину бюджетів відповідно до методики, визначеної цією бюджетною резолюцією. До 1 серпня цього року надати свої розрахунки і пропозиції до Міністерства фінансів України і Верховної Ради України.

Розділ 9.
ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ ДЕРЖАВНИМ БЮДЖЕТОМ УКРАЇНИ ТА ПЕНСІЙНИМ ФОНДОМ УКРАЇНИ У 2000 РОЦІ

9.1. Кабінету Міністрів України:

подати разом з проектом Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік бюджет Пенсійного фонду України, який не включається до складу доходів і видатків Державного бюджету України;

завершити розмежування джерел виплати пенсій та інших соціальних виплат між Державним бюджетом України та Пенсійним фондом України, передбачивши фінансування з державного бюджету України видатків на виплату:

а) пенсій, підвищених відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

б) пенсій, призначених відповідно до законів України «Про державну службу», «Про статус суддів», «Про судову експертизу», «Про прокуратуру»;

в) соціальних пенсій;

г) надбавок до пенсій на дітей і по догляду за одинокими та інвалідами згідно із Законом України «Про пенсійне забезпечення»;

д) надбавок відповідно до законів України «Про донорство крові та її компонентів», «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні», «Про статус гірських населених пунктів»;

е) допомоги по догляду за дитиною.

Визначити порядок і механізм фінансування зазначених соціальних виплат без використання послуг Пенсійного фонду України.

9.2. З метою скорочення адміністративних видатків та зменшення видатків з Державного бюджету України передати функції органів соціального захисту населення з призначення та оформлення документів на виплату пенсій органам Пенсійного фонду України.

9.3. Забезпечити вирівнювання заборгованості з пенсійних виплат між містом і селом, промисловими і непромисловими регіонами, за яким 50 відсотків збору на обов'язкове пенсійне страхування централізується і перерозподіляється між регіонами прямо пропорційно терміну заборгованості.

Розділ 10.
ДОРУЧЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ УКРАЇНИ

10.1. Кабінету Міністрів України подати до Верховної Ради України разом з проектом Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік:

— основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2000 рік із визначенням показників обсягу валового внутрішнього продукту, рівня інфляції, зведеного балансу фінансових ресурсів, балансу доходів і витрат населення, платіжного балансу, валютного плану та інших показників;

— перелік загальнодержавних програм, що пропонуються до фінансування у наступному бюджетному періоді;

— повний перелік законів України, які передбачають витрати за рахунок бюджету та обсяги їх фінансування, з обгрунтуванням розрахунків цих витрат та визначенням рівня бюджету, за рахунок якого вони фінансуються відповідно до закону і з якого рівня бюджету пропонується їх фінансувати у наступному бюджетному періоді;

— пропозиції щодо зупинення чинності законів України (статей, частин, пунктів), дію яких доцільно зупинити у зв'язку з обмеженістю бюджетних ресурсів на наступний бюджетний період;

— вичерпний перелік делегованих державою органам місцевого самоврядування повноважень на наступний бюджетний період з розрахунком їх вартості;

— прогноз доходів та видатків зведеного бюджету України;

— обгрунтування та аналітичні розрахунки доходів та видатків Державного бюджету України;

— прогноз щодо дефіциту Державного бюджету України;

— дані щодо граничного розміру державного боргу України із зазначенням обсягу, який підлягає погашенню та обслуговуванню у 2000 році з визначенням юридичних осіб-кредиторів;

— проекти кошторисів доходів та видатків державних підприємств-монополістів;

— результати фінансової діяльності підприємств-монополістів, що перебувають у державній власності;

— аналітичні розрахунки та обгрунтування взаємовідносин між Державним бюджетом України та бюджетами місцевого самоврядування в наступному бюджетному періоді;

— проекти законів України, які необхідно внести на розгляд Верховної Ради України для реалізації положень цієї бюджетної резолюції;

— проекти законів України щодо розв'язання платіжної кризи та вдосконалення системи заохочення платників податків у розрахунках з бюджетом в грошовій формі;

— перелік заходів щодо посилення контролю за стягненням митних зборів та обмеження контрабанди на митну територію України;

— кошториси (фактичні за 1998 рік, за вісім місяців 1999 року та планові на 2000 рік) органів державної влади із зазначенням переліку джерел і обсягів доходів, що формуються за рахунок спеціальних та інших позабюджетних коштів;

— пропозиції щодо вдосконалення структури внутрішнього боргу України з детальним визначенням дійсної заборгованості держави перед юридичними особами та громадянами;

— методику обрахування мінімальних норм бюджетного забезпечення по делегованих повноваженнях у розрахунку на душу населення;

— контингенти і нормативи відрахувань від загальнодержавних податків, зборів, надходження від яких направляються на виконання делегованих повноважень бюджетами областей, а також обгрунтування цих розрахунків;

— методику обрахунку трансфертів регіонам;

— подати пропозиції щодо утворення спільної парламентсько-урядової комісії з метою комплексного дослідження створених спеціальних (вільних) економічних зон, узагальнення досвіду їх діяльності та вирішення питання щодо доцільності організації таких форм економічної діяльності. На період до оприлюднення висновків цієї комісії запровадити мораторій на створення нових спеціальних (вільних) економічних зон.

10.2. Національному банку України до 15 вересня цього року подати до Верховної Ради України проект Основ грошово-кредитної політики на 2000 рік та проект кошторису Національного банку України на 2000 рік.

Влада веде до диктатури?

Боюся, що це тільки квіточки. Може бути набагато гірше

Одним із найбільших «гріхів» нинішньої влади є те, що вона створила в країні таку обстановку, коли органи, які повинні захищати Конституцію, права й інтереси громадян, утверджувати законність, змушені підлаштовуватися під певних посадових осіб.

Як брутально нехтується Конституція, скажімо, в таких питаннях, як надання дозволу на доступ на територію України збройних формувань інших держав. Ми маємо справу з прямими порушеннями Конституції. Сьогодні зарубіжні збройні формування вводяться без схвалення Верховною Радою рішення про їх допуск на територію України для того, щоб проводити якісь навчання, а завтра вони, ці сили, можуть бути введені для того, щоб або скинути якусь владу, або підтримати інший режим. Хіба на це хтось реагував?

Мушу сказати, що у нас залишається, по суті, поза будь-яким парламентським контролем Служба безпеки України. І не тільки ця структура. Ті відповіді, які ми одержуємо на депутатські звернення від загальної Служби, часто абсолютно незадовільні. Читаєш їх і думаєш, на кого вони розраховані: на дурнів чи на кого, чи нас, депутатів, вважають за дурнів. І це не тільки прикро — це дуже небезпечно.

Ми зараз перебуваємо у такому становищі, якого, мабуть, не переживала жодна країна, коли грубо, брутально порушується все святе і законне, що може бути у нормальному суспільстві.

Боюся, що це тільки квіточки. Може бути набагато гірше.

Я звернувся із запитом до Генерального прокурора України з приводу фактів, про які неодноразово повідомляється з трибуни ВР, у пресі, щодо двох діячів — колишнього Президента України Л. Кравчука і О. Волкова, уповноваженого нинішнього Президента з його виборчої кампанії.

Я одержав відповідь. Скажу відверто, вона мене здивувала. В ній зазначається: «Повідомляю (це —відносно О. М. Волкова), що у жовтні та грудні 1998 року Генеральною прокуратурою розглядалися депутатські запити народних депутатів Омельченка Г. О. та Єрмака А. В. щодо законності придбання нерухомості, відкриття за межами України комерційних структур, валютних рахунків, їх використання, приховування на них валютної виручки та фінансово-комерційної діяльності Волкова О. М.

Про наслідки розгляду запитів Верховна Рада України і народні депутати своєчасно поінформовані.

З метою з'ясування і офіційного підтвердження питань, про які йдеться у запитах (відносно Волкова О. М.), а також які містяться в матеріалах, що раніше витребувані із Служби безпеки України, Генеральна прокуратура України в грудні 1998 року звернулась до правоохоронних органів Бельгії з проханням про надання правової допомоги.

До цього часу з Бельгії відповідь не надійшла. А без неї прийняти рішення у відповідності з законом прокуратура не має можливості».

Та про це ж говориться не з 1998 року! Скільки можна спостерігати все це? І за кого нас вважають, коли дають таку відповідь?

З другого питання у відповіді виконувача обов'язків Генерального прокурора говориться: «Що стосується причетності Кравчука Л. М. до перерахування президентом акціонерної судноплавної компанії «Бласко» Кудюкіним П. В. та іншими особами валютних коштів на закордонні банківські рахунки, то Генеральною прокуратурою України продовжується розслідування кримінальної справи за обвинуваченням Кудюкіна П. В., якого вже засуджено по частині епізодів за розкрадання державного майна в особливо великих розмірах. У ході розслідування перевіряються обставини відкриття в швейцарському банку рахунку на ім'я Кравчука Олександра (це — син Л. Кравчука) і перерахування на нього Кудюкіним П. В. та іншими особами валютних коштів (загальна сума близько півтора мільйона доларів). Верховна Рада неодноразово проінформована з цього приводу. Правова оцінка діям причетних осіб буде дана після з'ясування всіх обставин в рамках справи за обвинуваченням Кудюкіна П. В. Для цього необхідно отримати ряд матеріалів слідства за межами України, що вимагає певного часу».

Але ж про це говориться п'ять (!) років!

Це, повторю, відповідь, яку я одержав на свій запит від виконувача обов'язків Генерального прокурора. А, з'ясовується, за два дні до цієї відповіді Генеральний прокурор «шановному Леоніду Макаровичу» написав: «На Ваше звернення щодо порушення відносно Вас кримінального переслідування повідомляю, що відносно вас у провадженні Генеральної прокуратури України не було і не має кримінальної справи і така не порушувалась».

Що ж діється в країні?

Представники силових структур нас «заколисували» тим, що «ми, мовляв, віддали розпорядження...» І, дійсно, в «розпорядженнях» все правильно написано — писали їх фахівці досить високої кваліфікації. Але ж те, що насправді діється, не має нічого спільного з офіційними вказівками.

І ще одне: мені здається, що Центральна виборча комісія не виконує одну з головних своїх функцій —здійснювати контроль за дотриманням законодавства про вибори Президента.

І якщо в цьому плані не будуть зроблені висновки, ми дійдемо до диктатури. Бо все свідчить про це.

Георгій КРЮЧКОВ,
народний депутат України.

Точка зору

Потерпілим буде лише народ

Парламент має зробити перший крок до консолідації

На мою думку, останні ініціативи Верховної Ради України з відставки уряду України, міністра внутрішніх справ, голови Служби безпеки України, Генерального прокурора України свідчать, що процедура відповідальності може служити інструментом політичної боротьби, засобом політичного тиску. Депутати пояснюють такі спроби тим, що названі органи виконують політичне замовлення на користь Президента. Не кажучи про суб'єктивність такої думки, мусимо зазначити: роль законодавчого органу — не в задоволенні партійних (і президентських) амбіцій, а у створенні нормативно-правової бази під структурні перетворення в державі.

Будь-який крок Верховної Ради у питанні функціонування системи державного управління, зокрема відставки уряду, його членів, мусить відповідати на запитання: наскільки він вплине на ефективність державної влади і які позитиви це буде мати для пересічного виборця? Бо притягнення до політичної відповідальності Кабінету Міністрів — не самоціль, а лише засіб до поліпшення роботи виконавчої влади.

Щоб не бути голослівним, проаналізуємо, що могла б значити відставка уряду в сучасних умовах: 1) затягування бюджетного процесу. Проект закону про Державний бюджет України має бути поданий вже у вересні, а урядова криза мала б всі можливості ці терміни зсунути; 2) створення джерела суспільної нестабільності в умовах складних політичних і економічних процесів, і найголовніше — зважаючи на порядок і суб'єктів формування Кабінету Міністрів, є мала надія, що подібна ініціатива дала б реальні результати, тобто, що кадрово оновлений склад уряду більше задовольнив би парламент.

На мою думку, в рамках існуючого правового поля реально змінити ситуацію у діяльності вищого органу в системі виконавчої влади — неможливо. Перш ніж притягувати до відповідальності Кабінет Міністрів, треба спочатку підготувати нормативно-правову базу під його діяльність: ухвалити закон про Кабінет Міністрів України, виписати основні вимоги до Програми діяльності уряду України тощо.

Така само проблема і з відставкою Генерального прокурора. Не можна огульно, без наведення конкретних фактів використовувати крайні заходи впливу. Тим паче, що, за наявною інформацією, у прокуратурі спостерігаються позитивні структурні й функціональні зміни. Чимала заслуга в цьому Генерального прокурора Потебенька.

Прикро, але протистояння між парламентом і Президентом вимогою політичної відповідальності не вичерпалося, а набрало форм боротьби з «указотворчістю». Попри критичний погляд на окремі з указів Президента, мусимо підходити до цього питання диференційовано. І депутати в цьому переконалися під час розгляду указів щодо вільних економічних зон та зон з особливим режимом інвестування. Оскільки їх прийняття позитивно вплине на економічний розвиток депресивних регіонів, на скорочення темпів росту регіональної безробіття.

Коли йдеться про парламентські «перегини», це не значить, що ми маємо ідеалізувати роботу президентських структур. Наростаюча криза влади в Україні напередодні президентських виборів — це результат боротьби інтересів різноорієнтованих (пропрезидентських і пропарламентських) політичних груп. Але вважаю, що саме Верховна Рада має зробити крок до консолідації, зокрема накласти мораторій на розгляд політичних питань в період президентських виборів.

Інакше ми будемо розглядати питання відповідальності Кабінету Міністрів, викликати на «килим» міністра внутрішніх справ, Генпрокурора, блокувати всі укази Президента, щоразу, коли комусь захочеться влаштовувати політичне шоу. І отримувати адекватну відповідь. Безвідповідальність Верховної Ради може дорого коштувати рядовому виборцю. Тому виборцеві, який ще вірить своїй владі і чекає відповіді не на запитання «Хто винен?», а на запитання «Що робити?», а на запитання «Що робити?».

Сергій СОПРУН,
народний депутат України.

Люди гинуть за вугілля,

а репутація директорів — за великі гроші

Треба міняти систему, яка ставить вас у напівкримінальне становище

Питання життя і смерті, без перебільшення, обговорювалося на розширеному засіданні колегії Міністерства вугільної промисловості і Державного комітету з нагляду за охороною праці. Як повідомили кореспондентові «Голосу України» у прес-службі Мінвуглепрому, з початку року в галузі сталися понад 11 тисяч нещасних випадків і загинули 187 гірників. Отже, кожний мільйон тонн видобутого палива «коштує» п'ять життів.

Щодо «самопочуття» галузі в цілому, то, як повідомив міністр вугільної промисловості Сергій Тулуб, за перше півріччя отримано бюджетних коштів на суму 861,5 мільйона гривень, це 159, 5 мільйона — під закладення палива до держрезерву. Значну частину цих коштів було спрямовано на виплату заробітної плати. Крім того, вугільники виконали і перевиконали піврічне завдання і видобули на 1,5 мільйона тонн палива більше, ніж торік. Збільшився і відсоток проплат «живими» грошима. Незважаючи на це, заборгованість перед працівниками залишається значною і становить 1,9 мільярда гривень. У день засідання колегії ще одна колона шахтарів, цього разу з «Вуглегірського» виробничого об'єднання «Орджонікідзевугілля», вирушила пішки до Києва. Чи це не свідчення «хронічності» багатьох хвороб галузі?

Однак зовсім у протилежному намагалися переконати присутні народного депутата України Олександра Мороза, який взяв участь у засіданні колегії. Поштовхом до розмови став виступ під час дня уряду, коли народний депутат сказав таке: «За свідченнями, які не піддаються сумніву, сьогодні комерсанти платять за тонну коксівного вугілля 2 долари готівкою директору шахти, який їх передає наверх на збирання своєрідного виборчого фонду, зрозуміло, на чию користь. Постає питання: ці гроші не збиткові для комерсанта, вони лягають у тариф, вони лягають у собівартість продукції, і люди за них розраховуються, то чи за тим слідкують міліція і Служба безпеки?

Буквально наступного дня на адресу Олександра Мороза і Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка почали надходити колективні листи й телеграми обурених директорів, які вимагали від народного депутата спростування своїх слів і публічного вибачення. Члени колегії міністерства, назвавши заяву такою, що ганьбить увесь директорський корпус, запросили Олександра Олександровича до Донецька.

Кинуту рукавичку пан Мороз підняв, проте ані вибачень, ані уточнюючих прикладів у залі засідань не пролунало. На переконання народного депутата, справа не в конкретних випадках зловживань (хоча в матеріалах Генпрокуратури і Рахункової палати їх досить), а в системі, яка робить директорів шахт залежними від вищого керівництва. «Згори» диктують, у кого і за якою ціною закуповувати матеріали і обладнання, кому реалізовувати паливо.

«У моїх словах не було й натяку на образу чи приниження керівників, — заявив Олександр Мороз. — Але треба міняти систему, яка ставить вас у напівкримінальне становище. Доки керівник держави буде оточений людьми, які перебувають у розшуку або вже виїхали, порядку не буде».

Один із вугільних «генералів» від Луганщини у добре завченій промові намагався довести, що виробничники повністю самостійні — і в зароблянні грошей, і в їх розподілі. Між іншим, одне з двох самоспалень з відчаю гірників сталося саме в цьому об'єднанні. Та й тисячна колонна голодних робітників, нагадав Олександр Мороз, іде саме з «благополучної» Луганської області.

... Буквально напередодні засідання колегії співробітники обласного управління з боротьби з організованою злочинністю затримали заступника директора шахти «Білозерська» державної холдингової компанії «Добропіллявугілля». Керівник отримав хабара у 25 тисяч гривень від приватного підприємця — за дозвіл вивезти з території шахти вже сплачене обладнання. Чи вважати обнародування цього факту дискредитацією всього директорського корпусу, якщо буде доведено, що заступник вимагав гроші не для поповнення чийогось виборчого фонду, а тільки для поліпшення власного добробуту?

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Коментар

Стрибок паперового тигра

Валютний курс (після повідомлень про поставки нафтопродуктів із Азербайджану, Греції та Росії і погроз НБУ враховувати поведінку банків під час продовження ліцензій) стабілізувався на відмітці 4,1 гривні за долар. Таким чином можемо констатувати: Віктор Ющенко був правий — економічних причин для підвищення курсу не було, тому варто було утриматися від купівлі валюти, а хто у піковий курсовий момент продав — тільки виграв. Однак попри благополучну розв'язку кризової ситуації, тепер нас не полишають сумніви щодо стабільності гривні надалі. Все вказує на те, що ще однієї подібної кризи курс може не витримати, особливо коли врахувати майбутні проблеми із погашенням зовнішнього боргу. Крім того не дуже комфортно почуваєшся, коли одні лише панічні настрої здатні за один день девальвувати гривню на 20 відсотків. Причому в умовах, коли на самому валютному ринку нічого не вказувало на можливі диспропорції — в момент курсового стрибка структура та обсяги попиту і пропозиції залишалися на тому самому рівні, що й за тиждень до нього.

Тож сьогодні Національний банк справді повинен проаналізувати поведінку банків, адже саме деякі з них стали головними каталізаторами кризи, піднявши курс до нічим не обґрунтованої відмітки — 4,8—5 гривень за долар. Прес-служба НБУ уже заявила, що вказані події в основному базуються на спробі окремих осіб дестабілізувати валютну ситуацію та нагріти на цьому руки.

З метою виявлення «некоректних» дій банкірів НБУ розпорядився провести перевірки щодо дотримання комерційними банками правил здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку на під час операцій з купівлі та продажу готівкової валюти. Втім, очевидно, що саме лише повідомлення про такі перевірки позитивно вплинуло на валютну ситуацію — хоч курс і опустився до прийнятної межі, це не призвело до зростання попиту на долар. Скоріше навпаки — і населення (зважаючи на відпустки), і підприємці (які в очікуванні гіршого купили валюти більше, ніж їм потрібно) найближчим часом валюту продаватимуть, тож Нацбанк замість валютних інтервенцій зможе поповнити валютні резерви.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Бензину немає. І не буде?

Цілком точно можна сказати, що дешевого палива ми вже не матимемо. Навіть у привілейованій — столичній — області найбільш ходовий АИ-76 коли й залишився на якій-небудь випадковій автозаправці, то «тягне» на 2 грн. 20 коп. Переважно ситуація, як у поганенькому буфеті, хочне-хоч береш «завалящий» нафтопродукт єдиної марки АИ-92 майже за «трояк», та ще й у ніжки кланяєшся благодійникові-заправнику. Він сьогодні не те що на коні — у роззолоченій кареті, бо українські ціни на бензин залишили геть позаду і російські, і молдавські разом узяті. Там максимально за літр високооктанового бензину платять відповідно 33 і 45 центів. А ми добираємося до дводоларової позначки. Тим часом у Білорусі запроваджено жорстке державне регулювання бензинових цін. А у нас, судячи з усього, регулюється поки що лише переміщення урядовців, які «проштрафилися» на ринку нафтопродуктів. Президент Леонід Кучма має намір протягом двох тижнів (!) розглянути список таких, поданий йому прем'єром. Повідомлення про це промайнуло в низці інших зі святкового Севастополя, де в неділю перебував глава держави.

Слід гадати, він просто в курсі ситуації на сільгоспланах, тому й не поспішає. А там з паливом, попри високі запевнення, також негусто. Щоб заправити один-два комбайни, солярку зливають з решти. Вивозити зерно на токи й поготів немає чим — бензобаки машин порожні. Широко розрекламоване рятівне азербайджанське пальне може бути одержане сільгосппідприємствами на умовах товарного кредиту з передоплатою не менш як 50%. Постачальникам палива до 1 листопада надається відстрочка зі сплати ПДВ. До 1 грудня їм відстрочено погашення векселів акцизного збору. Ну, а трудівникам ланів обіцяно, що зібраний ними врожай не залежиться, його повністю буде вивезено в рахунок погашення російських «паливних» боргів. Встигай лише збирати! Або, як казав один обізнаний пан, сушіть сухарі, поки спека...

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Соціальники-утопісти хочуть допомогти бідним. Концептуально...

Проекти

Програма запобігання бідності на папері існує вже давно. До втілення в життя її ще далеко. Періодично розробники (Міністерство соціальної політики і праці) обговорюють своє творіння із зацікавленими «за службовим обов'язком» інстанціями, проте, на жаль, від цих дискусій ближче до народу програма не стає.

В Україні близько 14 млн. громадян мають середньодушовий доход нижчий за «межу» бідності

Минулого тижня на черговому засіданні Національної ради соціального партнерства за участю представників УСПП, НФПУ і Кабінету Міністрів знову обговорювали тему бідності і як з нею боротися.

Тут саме й з'ясувалося, що офіційно бідність як соціальне явище в Україні не визнано... І все ж таки із статистичних даних, соціальних досліджень та й просто спостережень стороннього випливає, що бідні в нас є. За словами начальника Управління рівня життя і соціальних гарантій Міністерства соцполітики і праці Олени Скрипник, в Україні близько 14 млн. громадян мають середньодушовий доход нижчий за «межу» бідності. Їм потрібно допомогти переступити цей злиденний рубіж у зворотний бік до нормального життя. Як? Для цього і з'явилася на світ програма запобігання бідності.

До речі, на засіданні НРСП постало принципове питання: бідності слід запобігати чи її треба подолати? Міністр соціальної політики і праці України Іван Сохань —прибічник другого варіанта. Олена Скрипник, яка доповідала з «бідного» проекту на вищезгаданому засіданні, вважає бідність явищем, яке в нашому суспільстві неможливо викорінити, тож його можна лише мінімізувати...

Організація Об'єднаних Націй визначає чотири основні риси бідності: «коротке» життя, низька професійно-освітня підготовка, відсутність економічної бази для нормального життя (чиста вода для пиття, якісне харчування, медичні послуги) і відокремленість від суспільного життя.

Українські розробники програми бідності в її основу взяли лише два чинники, які, на їхню думку, є визначальними для нашої країни, — низькі доходи населення і збільшення кількості працездатних громадян, не зайнятих у суспільному виробництві. З цим і мають намір боротися на державному рівні чиновники. Щоправда, ліквідують бідність вони поки що у суто декларативній формі: «Створити... Підвищити... Реформувати... Удосконалити... Забезпечити...»

Конкретних пропозицій, як це зробити, в проекті програми немає. Як, утім, і грошей на її реалізацію. Зате ідей боротьби з бідністю достатньо. Досвід свідчить, що ліквідувати бідність шляхом соціальних дотацій малозабезпеченим неефективно і фінансово невигідно. Тож соціальні борці обстоюють профілактику злиднів методом активізації політики зайнятості, тобто дати можливість працездатним громадянам заробити собі на життя. Це давно і з успіхом застосовують у Європі. Щоправда, зробити дещо подібне в ситуації, в якій опинилися вітчизняна економіка і ринок праці, проблематично. Як, утім, і «створити економічно-правові умови для зростання добробуту населення» тощо. От і виходить, що всі ці новаторські ідеї наступу на злидні прогресивні за формою і утопічні за змістом.

Ольга ВАУЛІНА.
Фото Вадима ЛІСНОГО (ДІНАУ).

Молодь є, та доріг для неї бракує

Молодіжний рух

Закон природньої рівноваги, який можна сформулювати висловом «Святе місце порожнім не буває», діє всюди. Не виключення і суспільне життя.

Принаймні після того, як на деякий час зникла комуністична партія і піонерська та комсомольська організації, котрі готували для неї нові кадри, розвиток молодіжного руху на цьому не зупинився. Щоправда, для цього потрібно було ще кілька років. Проте тепер різноманітних молодіжних та дитячих об'єднань більше, ніж політичних партій. За даними Державного комітету сім'ї та молоді, наприкінці 1998 року, таких, що претендують на статус всеукраїнських, налічувалося 66. До речі, згідно з результатами опитування молоді щодо напрямів діяльності таких об'єднань передусім вони повинні мати соціальне спрямування. Так, за економічні, фінансові фонди підтримки молоді виступає 48 відсотків опитаних. За юридичні, правові — 38, дозвільні — 31, екологічні — 17, молодіжні профспілки — 14, молодіжні організації на зразок комсомолу — 7, політичні організації молоді — 6.

Отже, що кому до душі, той туди може й вступати. Втім, молодь не дуже вже цього й прагне. З 10 мільйонів громадян України віком від 15 до 28 років лише близько мільйона може похвалитися причетністю до якогось руху. Інші просто не вірять, що це їм щось дасть. Обіцянками, особливо перед будь-якими виборами, вони ситі по горло. І змінити таке ставлення — дуже непросто. Але можливо. Якщо всі об'єднання згуртуються й разом будуть лобіювати інтереси юні у високих кабінетах. Приміром так, як це робить Український національний комітет молодіжних організацій (УНКМО). До його складу входять 49 всеукраїнських молодіжних і дитячих організацій та 27 обласних комітетів, які об'єднують 463 організації обласного та 827 місцевого рівнів. УНКМО відзначається різноплановістю за напрямами діяльності та політичним уподобанням її членів. Приміром, тут уживаються і Ленінська комуністична спілка молоді України (молодіжне крило КПУ) і «Молодий рух» (представляє Народний рух України). Адже незалежно від різних політичних поглядів їхніми головним завданням є посильна допомога молоді. Координувати цю роботу якраз і покликаний УНКМО. Згідно зі статутом комітет представляє інтереси молодіжних організацій в органах державної влади та управління всіх рівнів, в органах державного та місцевого самоврядування в Україні; бере участь у формуванні та реалізації загальнонаціональних молодіжних програм; розвитку молодіжних організацій і координації молодіжного руху в державі та інтеграції його у міжнародний молодіжний рух тощо.

До речі, до складу правління УНКМО входять 4 народні депутати України. Це, зокрема, Вадим Місюра, Голова Соціалістичного конгресу молоді, член СПУ, Олександр Старинець, перший секретар Ленінської комуністичної спілки молоді України, Юрій Криворучко, голова Західноукраїнського конгресу молоді, член Народного руху України та В'ячеслав Кириленко, голова Молодого руху. Саме з їх допомогою всі законопроекти, які стосуються молоді, приймаються майже одноголосно.

За словами В'ячеслава Кириленка, коли питання торкається підтримки юні, то головне разом співпрацювати, не тягнути воза в різні боки та дати повірити молоді в те, що вона чогось варта.

Приміром, завдяки постійній співпраці з Комітетом ВР з питань молоді, спорту та туризму на потреби юні у бюджеті було виділено значно більше коштів, ніж раніше. Щоправда, вони дійшли не в повному обсязі. Проте завдяки спонсорам та благодійним надходженням УНКМО вдається зберегти майже у повному обсязі. Що дозволяє або не скорочувати проекти, або робити це не дуже відчутно.

Богдан ДОВНИЧ.

Небезпечні канікули

Не для того літо, щоб гинули діти

Застереження «Не купатись!» — швидше постфактум до трагедій, які розігруються на річках та водоймах Полтавщини. У селі Балаклія Великобагачанського району вчителька місцевої школи привела учнів до річки купатися. Декілька дітлахів одразу побігли до води, але плавати гаразд не вміли — і стали тонути. Педагог кинулася на допомогу, врятувала їх, а сама потонула. У Котелевському районі учні п'ятого і восьмого класів Великорублівської школи для відпочинку обрали невеличке озерце неподалік від домівки. Бавлячись на надувній гумовій камері, хлопці перекинулись та потонули.

Такі надзвичайні події змусили облуправління освіти вдатися до «перевірених» методів — одразу після трагедії видано спеціальне звернення до дітей та батьків. Проте ефект від такого «рятувального» заходу поки що малопомітний, як і від інструктажів, що пройшли скрізь у школах напередодні літніх канікул. Начальник обласної рятувальної служби В. Лесік наводить факти, в яких простежується стійка тенденція до збільшення нещасних випадків на воді. Щодня доводиться рятувати щонайменше 8—10 осіб. Вважайте, потенційних утопленників. Як правило, вони самі й винуваті, що піддають життя смертельній небезпеці. Адже поводяться дуже необачно: купаються в непристосованих місцях, нехтують найелементарнішими правилами поводження на воді. Найчастіше до трагедії призводить пияцтво — серед дорослих. А діти гинуть тому, що за ними немає нагляду. Власне, й сама служба більше схожа на потопаючу, ніж рятувальну. Якщо раніше тільки на пляжах Полтави було 7 рятувальних постів, то нині... жодного. Функціонує в місті лише рятувальна станція. Ще минулого року служба мала 40 водолазів, сьогодні — 27. Фінансується вона до потреби хіба що на третину. Отож спецкостюми, термін придатності яких рік, служать і до десяти. А зона обслуговування — уся область.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Якість — категорія загальнонаціональна

Зняти наявні технічні бар'єри для імпорту продукції і водночас стимулювати вітчизняне виробництво

Не вщухають дебати відносно того, що таке якість для українських виробника, споживача, державних наглядових органів, громадських організацій. Як наслідок, тягнеться ланцюг невирішених до кінця питань, пов'язаних з критеріями якості, методами їх оцінки та підтвердження, а також ролі органів державної влади у цьому процесі. Очевидно, настав час перенести їх вирішення з центру в регіони — туди, де безпосередньо працюють підприємства, зацікавлені у виході своєї продукції на внутрішній і зовнішній ринки.

Для розробки й реалізації цілісної та ефективної державної політики у царині було утворено Національну раду з питань якості при Президентові. Та, на жаль, вона бездіє. В основному через різні точки зору на роль держави у забезпеченні якості продукції.

А тим часом триває витіснення української продукції з вітчизняного та іноземного ринків, і є сили, які активно сприяють цьому.

На наш погляд, питання якості невід'ємно пов'язані з фінансовою політикою країни. До сьогодні технічні комітети, які займаються розробкою стандартів, залишаються без бюджетного фінансування. Якщо навіть не зачіпати питання нестачі оборотних коштів, грабіжницьких процентів з кредитування нових технологій і виробництв, то саме несумірна за затратами проблема розробки стандартів залишається без бюджетного фінансування. І це тоді, як більшість промислових підприємств та організацій користуються застарілими стандартами та технічними умовами, розробленими в часи колишнього СРСР та діючими до 2000 року. Наприклад, стандарт на промислові електровози застарів і вимагає розробки вітчизняного з метою захисту технічних рішень, закладених в українському електровозі Дніпропетровського електровозобудівного заводу. Аналогічна ситуація зі стандартом на трамвай, який серійно виготовляє в Дніпропетровську спільне підприємство «Татра-Південь».

Проведення робіт з адаптації вимог сертифікації складних технічних систем у нові стандарти доцільно здійснювати водночас на державному і відомчому рівнях. За цього загальні питання формування державної політики та розвитку нормативної бази в галузі стандартизації мають стати прерогативою Держстандарту України. Там розроблять фундаментальні основи національної системи стандартизації, але надто вже повільно. Цільових бюджетних коштів на це виділяється недостатньо, попри те, що повнота і досконалість фонду стандартів — одна з важливих складових технічної та економічної незалежності кожної суверенної держави. Необхідність інтеграції України у світову систему вимагає від виробників експортоможливих галузей промисловості виконання умов міжнародних та регіональних стандартів і регламентів. Зрозуміло, що без єдиної національної економічної політики ці питання на місцях не вирішити. Адже лише через пожвавлення економіки на місцях можна і треба шукати вихід на світовий ринок.

Весь світ перебуває під враженням унікального запуску ракети «Зеніт» з морської платформи за програмою «Морський старт». І на досягнутому ДКБ «Південне» та «Південмаш» зупинятися не збираються. Очікується запуск ракети «Дніпро», модернізація супутника «Січ», а в 2001 році — запуск нашої ракети з бразильського космодрому. Але такі приклади — поодинокі.

Держстандарт України, ліга «Українська якість» ініціюють нині підготовку проведення Всеукраїнських зборів, присвячених захистові національних інтересів у сфері якості продукції з метою розробки та реалізації в майбутньому Національної програми якості. В її основі — представлений Держстандартом проект «Концепції реформування національних систем стандартизації, сертифікації та акредитації». Концепція орієнтована на інтеграцію методів державного регулювання якості в Україні, прийнятих європейською практикою. А це насамперед:

гармонізація українських стандартів, що містять обов'язкові вимоги з європейськими директивами та нормами;

чітке розмежування сфер діяльності в галузі стандартизації та сертифікації на регульовану і нерегульовану державою;

впровадження модульного принципу підтвердження відповідності, що дає змогу виробникові самому вибирати оптимальні способи сертифікації своєї продукції.

Вважаємо: все це дасть можливість зняти наявні технічні бар'єри для імпорту продукції і водночас стимулювати вітчизняне виробництво, забезпечуючи безперешкодний доступ українських товарів на зовнішній ринок. Невідкладне введення такої концепції в дію, запровадження її принципів у законодавчих актах дасть змогу вийти з кризи, що склалася в Україні в питаннях якості через протистояння державних і недержавних структур, що займаються цими питаннями.

Концепція не виключає обов'язкову сертифікацію за показниками безпеки. Треба тільки поставити цей процес під більш суворий державний контроль з боку Кабінету Міністрів, оскільки статус Держстандарту України тепер інший. При перепідпорядкуванні Міністерству економіки Держстандарт опинився у становищі відомчого органу, і вести мову про дійовий та ефективний державний контроль поки що нема можливості.

Володимир ЧЕКАЛІН,
народний депутат України, голова підкомітету з питань машинобудування, ВПК, конверсії та легкої промисловості.

Перший крок «Жіночої справи»

Соціологія жінки: берегиня домашнього вогнища і бізнес-леді

Останніми роками роль жінки в суспільстві значно змінилася. Щоб «вижити», вона вже не може залишатися тільки берегинею домашнього вогнища — жінка має стати лідером. Новостворена організація «Жіноча справа» під керівництвом народного депутата України Ірини БЕЛОУСОВОЇ якраз і планує працювати над цим. Основна мета об'єднання — допомогти жінкам захищати свої права, відстоювати власні інтереси на всіх рівнях суспільного життя, розширити їх сфери діяльності.

«Ми даємо життя» — гасло організації, яке, за словами засновників, наголошує, що жінка не лише здатна давати життя, а й може зробити його достойним. Останні 4 роки в Україні становище жінки в суспільстві, і тим більше в економіці, практично не досліджувалося, та це й не дивно, адже лише 49 % чоловіків позитивно сприймають жінку як керівника. Інші вважають, що основою її життя має бути — «головна місія». Саме тому першим кроком «Жіночої справи» стало всеукраїнське соціологічне опитування «Становище жінки в українському суспільстві», яке проводилося спільно з центром «Соціс Геллап» впродовж 1998—1999 років серед 1200 респондентів. Результати дослідження були оприлюднені під час «круглого столу» «Жінка — економічний лідер?», у якому взяли участь голова об'єднання Ірина Белоусова, завідуюча відділом ради з вивчення продуктивних сил України НАНУ Елла Лібанова, голова правління банку «Національні інвестиції» Наталя Огородник та директор Інституту міжнародного співробітництва Леонід Кістерський. Опитування показало, що сьогодні основні пріоритети жінки переживають своєрідну еволюцію — від здоров'я і родинних проблем, як це було в 1995 році, до проблем, пов'язаних із фінансовим становищем (75% опитаних), дорожнечею продуктів (45%), власним здоров'ям та здоров'ям рідних (42%), безробіттям (39%). За словами Ірини Белоусової, те, що три з чотирьох пріоритетів лежать в економічній площині, свідчить, що наші жінки хочуть все активніше брати на себе відповідальність за матеріальне забезпечення сім'ї та займатися бізнесом. Але, на жаль, часто під час розподілу керівних посад, незалежно від професійного вміння, перевага надається чоловікам. Свідченням цього є той факт, що в місцевих органах влади кількість жінок становить в середньому 82 %, тоді як у вищих органах державного управління це в середньому — 29%. Серед керівників великих державних підприємств жінок — одиниці. Водночас вони очолюють переважну більшість (до 90%) малих та середніх підприємств. Проте власний бізнес, за цим самим дослідженням, годує лише 12 % жінок. Це питання непокоїть й Еллу Лібанову. Вона, зокрема, зазначає, що немає жодної галузі в економіці, де б жінка отримувала більше за чоловіка. «Ситуація загостриться із очікуванням пенсійної реформи та запровадженням персоніфікованих рахунків. Якщо жінка заробляє лише 60—70 % від зарплати чоловіка, то яку ж пенсію вона матиме, як житиме, зважаючи на те, що зростає кількість неповних сімей?» Леонід Кістерський виступив за «позитивну дискримінацію», тобто якщо у чоловіка і жінки однаковий професійний рівень, то перевага надається жінці. Дослідження виявило й іншу тривожну тенденцію: 27 % жінок стали рідше зустрічатися з рідними, 35 — з друзями. Протягом 1997—1998 рр. переважна більшість — 68 % жінок не відвідували бібліотек, не ходили до кіно чи театру — 74 %, майже половина з них — 46 % не відвідували перукарню. Щодо політичної активності, то 73 % жінок взагалі не цікавляться політичним життям. Незважаючи на це, учасники «круглого столу» відзначили, що українські жінки значно освіченіші, ніж чоловіки, і ця тенденція збереглася серед нинішніх студентів. Досвід щодня переконує, що жінка будь-якими питаннями може займатися професійно та не менш відповідально, ніж чоловік. На доказ Ірина Белоусова привела слова М. Тетчер:» Якщо ви шукаєте слово — шукайте чоловіка, якщо справу — жінку». Що ж, любі жінки, все у ваших руках, борітеся — й переможете, адже недарма, шукаючи причини великих перетворень, кажуть: шерше ля фам.

Ірина ПИСАРЕВСЬКА.

Готується законопроект

Кого збагатять надра: державу чи «крутих» хлопців?

Ахіллесова п'ята державної геологічної служби в її правовій невизначеності

Щодня ми чуємо про підписання все нових і нових законів: основних корективів людського життя. Кілька аркушів паперу з затвердженим текстом можуть в одну хвилину змінити життя людини і суспільства в цілому. Дуже часто владні сили перекривають закону дихання по-материнськи запевняючи, що так буде краще, а інколи цей «базис» просто намагається наздогнати життя, яке нізхто не може зупинити. Комітет з питань геології та використання надр спільно з гірничовидобувними та переробними міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади розробили проект закону «Про державну геологічну службу». Що зміниться із прийняттям згаданого закону розповідає перший заступник голови комітету **Дмитро ГУРСЬКИЙ.**

Ми давно працювали над цим законопроектом. У чинному законодавстві не визначена компетенція одного з найважливіших суб`єктів у сфері гірничих відносин — державної геологічної служби. Держава, заохочуючи користувачів надр з різними формами власності повинна зберегти елементи державного регулювання користування надрами. Інакше — це негативно впливає на взаємодію суб`єктів у зазначеній сфері. Саме тому був розроблений вищезгаданий проект закону. Він пройшов апробацію в міністерствах й інших центральних органах виконавчої влади, а також в комітетах Верховної Ради з питань екології, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та з питань промислової політики, тепер він вже розглянутий на першому читанні. На нашу думку, прийняття такого закону дозволить створити надійну систему раціонального і безпечного використання надр, а саме: забезпечити реалізацію державної політики у галузі користування надрами; за короткий час позбавитися переважного імпорту, перш за все кольорових і рідкісних металів; завершити створення єдиної системи державного інформаційного геологічного фонду. Законодавче регулювання цих та інших питань сприятиме недержавним інвестиціям надрокористування, узгодженості дій усіх суб`єктів зазначеної сфери господарчої діяльності. У разі, якщо закон не буде прийнятий, все потрапить до рук «крутих» хлопців і, звісно, результат передбачити неважко.

Ірина ЛЬВІВСЬКА.

Академія міст українських

Із стін академії вийшло близько 100 тисяч різних фахівців

На початку нинішньої осені найстарішому навчальному закладу Харкова — Державній академії міського господарства має бути присвоєний статус Національної вищої установи освіти. Погодьтеся, подія для периферійного вузу вельми непересічна.

Ідею підтримав і Президент України Леонід Кучма під час недавнього відвідання єдиного в своєму роді вищого навчального закладу країни. Але, напевно, не тільки з цієї причини. Останніми роками Харківська державна академія міського господарства набуває дедалі більшої ваги не лише в Україні, країнах СНД, а й у Західній Європі, США, дивуючи тамтешніх управлінців мерій, вчених мужів споріднених університетів своїми досягненнями. Хоч як парадоксально, але багато хто з них їде набиратися розуму саме до нас, визнаючи, що підготовку фахівців для обслуговування міської інфраструктури в Україні поставлено на найвищий рівень.

... Офіційною датою заснування вузу можна вважати початок двадцятих років. Окрім Харківського інституту комунального господарства, було відкрито ще чотири таких навчальних заклади. Країна Рад, яка зруйнувала до решти свої міста, мала гостру потребу у фахівцях з їх відновлення і технічної підтримки міського господарства, що вціліло. Втім, відомі революційні вітри перебудови знищили вже й самі ці інститути. Реформатором здалося займим вигодовувати на тілі капіталізму, що народжувався, якихось комунальників, коли фахівців такого профілю начебто продукують ледве не в кожному вузі.

— Звісно, — каже ректор ХДАМГ Леонід Шутенко, — це була одна з багатьох помилок тих років. Нині в російських містах ці вузи знову відроджуються й обіймають своє гідне місце. Але нас ці негативні процеси, на щастя, не торкнулися. Українські державні мужі в цьому питанні виявилися прозорливішими. Ми не лише зберегли свої навчальні та наукові здобутки, а й значно їх примножили останніми роками. Інститут перетворено на академію, до складу якої тепер входять обласний ліцей муніципального управління та два спеціалізовані технікуми. А всього на десяти факультетах довузівської, академічної та післядипломної освіти навчаються, закінчують аспірантуру і докторантуру більш як 11 тисяч осіб.

Та найочевиднішим успіхом вузу за роки, що минули, звичайно, можна назвати встановлення багатосторонніх міжнародних контактів. Причому не тільки з колишніми сусідами по соцтабору, а й з такими країнами Старого Світу, як Німеччина, Англія, Фінляндія, а також із Польщею, США та деякими іншими.

Але що, здавалося б, може зацікавити вчених мужів західного світу, які володіють найсучаснішими науковими технологіями і методиками підготовки фахівців, у нашій цілком «бездоглядній» освіті та науці вищої школи? Хоч як це дивно — але саме ці вітчизняні технології та методики. Наприклад, нині академія одержує європейський освітній грант з підготовки інженерів-екологів. Що, на нашу думку, означає одне: ми ще можемо бути попереду Європи всієї! Визначати європейські рамки для фахівців такого профілю, бути провідним координатором цього, безперечно, важливого міжнародного проекту. А загалом нині партнерами академії є 15 установ освіти та наукових організацій у 13 країнах світу.

Не менший інтерес викликають й інші наукові та освітні напрями, що стосуються розвитку комунальних інженерних споруд міст, які, до речі, відзначені ще одним міжнародним грантом, що саме по собі вже є унікальним досягненням у наші дні на ниві освіти. Йдеться насамперед про такі відомі міжнародні програми, як «Біонлато», що її було відзначено Держпремією України за 1997 рік, «Коперникус-1», «Навколишнє середовище та енергетика».

— Усе це підсумки багаторічної та самовідданої праці не одного покоління відомих вчених та педагогів, — наголошує ректор Л. Шутенко, — які були до того ж видатними авторитетами, я б так сказав, муніципальної діяльності. Достатньо згадати О. Ейнгорна, Г. Шеліховського, Б. Барабаша... А хто сьогодні з харків'ян, та й взагалі освічених людей світу, не знає імені блискучого архітектора О. Бекетова? То чому ми маємо бути гірше? Треба багато й старанно працювати — і все у нас вийде. Принаймні, наші викладачі та студенти в цьому переконані.

До речі, про студентів. За роки існування академії із її стін вийшло близько 100 тисяч різних фахівців. На сьогодні їх підготовка здійснюється із більш як 30 спеціальностей. Чимало колишніх випускників є керівниками в системі управління житлово-комунальним господарством великих міст України, органів державного управління.

Вартий уваги і той факт, що незважаючи на гадану непрестижність, несучасність культивованих в академії професій, молодих людей, які бажають стати її студентами, з року в рік стає більше. Деякі з нинішніх абітурієнтів свій вибір, наприклад, пояснюють так: тут до нас з перших днів відвідання підготовчого факультету ставляться, як до рівних, з повагою, розумінням. А вчитися, розповідають старшокурсники, — одне задоволення.

До речі, в стінах цього старовинного навчального закладу, здається, справді витає якийсь особливий дух уваги, турботи, чуйності та інтелігентності у відносинах з будь-ким. Професура дуже цим пишається. А молоді науковці (кандидати й доктори наук становлять більш як 70 відсотків від усього викладацького складу) намагаються продовжувати ці чудові традиції.

Особливо слід наголосити, що випускники академії — нарозхват. Їх із задоволенням запрошують на роботу до електротранспортних організацій, міських служб водо- та теплопостачання та багато інших галузей. Та що там казати — 90—92 випускники з кожної сотні не знають про існування такої проблеми, як працевлаштування. Міські адміністрації майже всіх регіонів країни із задоволенням укладають договори з ХДАМГ на цільове навчання своїх посланців і, здається, про це не жалкують.

Та й самі студенти, судячи з їх розповідей, хотіли б якнайдовше продовжити своє цікаве життя. Під час навчання вони встигають відвідувати не тільки лекції та семінарські заняття, а й одержати трудові навички у, не повірите, студентських загонах, які існують в академії й досі. Будують юнаки та дівчата, між іншим, свою нову, сучасну альма-матер. Санаторій, заміську базу відпочинку, навчально-лабораторні корпуси, один із найкращих у місті спортивно-оздоровчий комплекс. І одержують при цьому непогані гроші: на танці сходити, дівчину до кафе запросити, а то й модну обновку придбати є за що. Та головне, що майбутні міські голови вчаться створювати, а не руйнувати міста наші...

Микола КОСИЙ.

Харків.

Горе макове

Його сусіда в 19 неповних літ умер «на голці» на його очах

З журналістського блокнота

(Початок на 1-й стор.).

Тоді практично всі газети писали про болючу хворобу, що приховувалася десятиріччями. Проблема наркоманії була у 80-ті на слуху, як сьогодні проблема безгрошів'я.

Дослідження «хвороби молодих» я не припиняв і можу впевнено сказати, що вона загнана в кут, але не виліковна.

Погортаємо разом мій записник...

***

Ми бачилися вперше і востаннє. І я, і сам хворий знали, що лишилось йому жити лічені дні. Врешті, він давно не жив. Він мучився і благав долю бути до нього милостивішою. Благав лікарів полегшити його муки. Хоч як-небудь, хоч ненадовго... Йому так хотілося вірити в зцілення.

Йому так хотілося жити...

Хлопець розмістився навпроти мене. Сидіти йому було важко, боляче. Його вивертало, він тримався за один бік, потім за другий, хапався за груди.

І таке недоречне було тут сонце, що кидало пучок світла йому в обличчя. Такі недоречні були голуби і горобці, що цвірінькали на підвіконні.

І такі зрозумілі були дві бусинки, які скотилися з повних болю і відчаю очей юнака. Бусинки ті увібрали сонячні промені, але залишалися сліпі й мертві...

... Ти бачив, читачу, приреченого на смерть? Чи треба розповідати, які почуття роз'їдають душу?

Жалість. Біль. Злість. Ненависть.

Злість на тих, хто бачив і байдуже проходив повз хворого, хто міг і не втримав. Злість на нас і на себе.

Ненависть до тих, хто перший простягнув цигарку з наркотиком, хто наживався і тримав сьогоднішніх приречених у залежності, хто обдирав нещасних і сприяв їхньому падінню...

***

... Слухаю Василя К., а перед очима той, приречений, якого я бачив востаннє. У Василя ще є шанс вибратися з темного провалля. Чи вдасться? Чи захоче?

— Вдасться, коли захоче.

Лікарі тут відверті, як ніде. Нічого не приховують, про загрозу, небезпеку, завтрашній день говорять у вічі. І цим теж лікують.

То в звичайних лікарнях хворому небажано знати про смертельну хворобу. Там неправда — своєрідна відстрочка від кінця.

Тут, в наркодиспансері, брехня згубна.

— Та я і сам знаю, що на мене чекає. Відмовляють нирки, болить печінка, крутить суглоби, ниє серце.

І це в 25!

Василь ледве сидить. Стан важкої абстиненції.

— А сьогодні який день?

— Вівторок.

— Значить, восьма доба.

— Ти про що?

— Восьму добу мучить безсоння. Болі, ломка нестерпна. Не можу, не хочу. Для чого, навіщо? Краще б...

Це не істерика. Говорить тихо, мало сил. Повірив у безвихідь? Чи зрозумів приреченість?

Василя привезли до наркодиспансера із слідчого ізолятора. Тиждень тому затримали «на гарячому» — готував порцію наркотика, зберігав кілька кілограмів «соломки». З того часу, як «відлучили» від зілля — неймовірні болі. Через них він і прагнув покінчити життя самогубством. Врятували. Але ж болі не проходять, не так легко вивести із стану ломки, коли організм щодоби приймав по 30 — 40 кубиків наркотиків. Він став ходячою тінню, точніше, сидячою — ходити не міг.

— Тобі важко говорити, розумію...

— Ні, я розповім. А ви напишіть все. Прошу, напишіть.

Нестерпно бачити приречених. Ще нестерпніше від думки, що при всьому бажанні допомогти їм незмога. Побороти наркоманію може тільки хворий, тільки його воля до життя. Знаєш ти це, Василю?

— Казали. Не вірив.

— Вперше ти спробував анашу в шістнадцять. Хто дав?

— Друзі.

— Ти і тепер вважаєш, що вони були друзі?

Мовчить.

— Ти чув, що хтось з твоїх знайомих тривалий час лікувався і зараз не колеться?

— Не знаю таких. Скажу за себе. Тільки ви напишіть. Не впевнений, що прочитають усі. Наш брат про когось не вельми цікавиться і не вірить, коли розповідають про інших. До сьогоднішнього дня моя «філософія» була така: я наркоман, а завтра захочу і припиню колотися. Говорять про небезпеку наркотиків — не вірю. Це комусь щось загрожує — не мені. Несусвітня дурість і самообман. Хай знають всі — кинути не так просто, як здається. Просто неможливо. Повторюю, не знаю таких, хто позбавився звички.

— Ну, а ти пробував кинути?

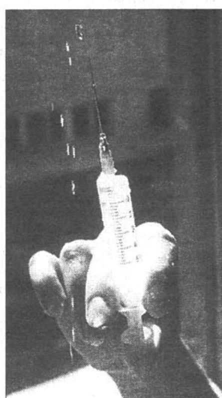
— Хотів. Після чергового лікування. Та в день повернення з лікарні у мене були друзі. І я не стримався... Треба тікати. Тікати з того району, де живеш, від друзів, які в спокої не залишать. Світ за очі тікати і не повертатись.

Чи можна вірити в його хоч і пізнє прозріння? Чи справді він хоче, щоб лави приречених не поповнювалися новими кандидатами?

— Я знаю, що найменше можу сподіватися на довір'я — кожен з наркоманів, коли припече, б'є себе в груди й обіцяє. Я двічі був засуджений — за бійку і за крадіжки наркотичних препаратів з аптеки.

— А про що думав там, у «зоні»?

— Буду відвертим до кінця. Думка всі чотири роки колонії була одна: скоріше б вийти за прохідну і засукати рукав, тобто вколотися.

Його сусіда в 19 неповних літ умер «на голці» на його очах. Хіба таке забувається? Хіба таке не лякає? Ким же треба бути щодо свого здоров'я і життя, щоб опісля смерті товариша продовжувати засукувати рукав?

Так жаліти тебе, Василю, чи погодитися з висловом «Кожному своє»?

... Миритися з наркоманами злочинно. Вони не лише самі приречені. Вони отруюють життя навколишніх, небезпечні, як хворі на тиф — від них слабкодухі можуть заразитися... А таких серед нас багато.

Іван ІЛЛЯШ.

Сповідь наркомана: є шанс вибратися з пекла

Космічні проекти і земні дивіденди

Чернігівські телевізори можуть бути популярні не лише низькою ціною

Вітчизняний стиль

Костянтин Іванович Колесник народився 1944 року в Чернігові. Свій трудовий шлях почав учнем прядильника. Потім працював прядильником, слюсарем на комбінаті синтетичних волокон. Закінчивши Київський політехнічний інститут, пройшов шлях від майстра до президента відкритого акціонерного товариства «ЧеЗаРа». У 1998 році його обрано головою регіональної організації Української спілки промисловців і підприємців.

Одне з найбільших підприємств Чернігівщини — ВАТ «ЧеЗаРа» останнім часом дедалі впевненіше завойовує свою нішу в ринковому просторі України та зарубіжжя. Приклад тому участь в успішному запуску з плаваючого міжнародного космодрому в акваторії Тихого океану ракети-носія «Зеніт-SL». Чернігівські датчики, апаратура для розгінного блоку, інше приладдя на ній спрацювали відмінно й надійно. Наш кореспондент попросив прокоментувати цю подію та відповісти на інші запитання президента ВАТ «ЧеЗаРа» Костянтина КОЛЕСНИКА.

— З 1 квітня наше підприємство підпорядковано Національному космічному агентству України, — сказав він. — Вважаємо це дуже серйозною і виваженою оцінкою можливостей колективу, зробленого ним за останні роки. Досить сказати, що наша спецпродукція непогано зарекомендувала себе в російській космічній галузі. Наші партнери переконалися в її безвідмовності. Як показують попередні напрацювання колективу, ми можемо зробити неабиякий внесок у становлення вітчизняної космічної галузі. Участь «ЧеЗаРи» в міжнародних проектах «Морський Старт» та «Глобал Стар» — красномовне тому підтвердження.

— Які у цьому зв'язку перспективи «ЧеЗаРи»?

— Щороку планується 10—20 запусків ракет. Отож ми сподіваємося на плідну участь у формуванні, так би мовити, начинки кожної ракети-носія. Разом із НКАУ будемо співпрацювати в реалізації інших важливих проектів. Незважаючи на складні економічні умови, «ЧеЗаРа» має високий науково-технічний потенціал, достатні можливості у виготовленні високоточних комплектувальних для різноманітних космічних систем.

— Отже, «ЧеЗаРа» як один з ведучих виробників обладнання для міських АТС розраховує на істотну заміну номенклатури вироблюваного?

— Наше підприємство багатопрофільне. Тільки нинішнього року плануємо освоїти випуск понад 20 видів продукції. І це не означає, що ми, беручи участь у реалізації замовлень НКАУ, відмовилися від інших рентабельних виробничих програм. У містах України непогано зарекомендувала себе наша апаратура ущільнення зв'язку ІКМ-30. З нею добре конкуруватиме модернізована, зменшена в габаритах новинка — гнучкий мультиплексор Т-130 для ущільнення цифрових телефонних каналів. Поки що він за всіма параметрами переважає аналогічні, які функціонують у системі «Утел». Переконуємося, що перспективним для нашого підприємства є і виготовлення апаратури, інструментарію медичного призначення. Так, користуються великим попитом гінекологічні крісла, хірургічні столи, лікарський інструментарій. А дешеві голки для одноразових шприців, по суті, поза конкуренцією в Україні. «ЧеЗаРа» плідно співробітничає з двома американськими фірмами «U. V. C» та «Four Leaf Consulting», для яких у Чернігові виробляють товари народного споживання та інструменти для ювелірних майстерень. Також продовжується співпраця з німецькою фірмою «IFA-Technik GmbH» у виробництві деталей для автомобільної промисловості. До речі, нещодавно підприємство видало на-гора першу партію редукторів для вітчизняного комбайна «Лан».

— Торік восени на виставці в Чернігові «ЧеЗаРа» продемонструвала свій перший телевізор. Але щось не видно його в магазинах.

— Ідея виробляти в Чернігові телевізори з'явилася вже давно. Адже у нас для цього є практично вся необхідна база. Певна затримка з реалізацією згаданого задуму пов'язана з фінансовими труднощами. У третьому кварталі з'явиться перша тисяча телевізорів з маркою «ЧеЗаРа».

— Яка вона буде, чернігівська новинка?

— Це телевізор, який відповідатиме усім найвищим міжнародним стандартам (телетекст, переносний пульт управління тощо). Він матиме можливість приймати понад 60 каналів у кольоровому зображенні. Істотним його плюсом стане те, що він коштуватиме значно дешевше, ніж зарубіжні аналоги. Не секрет, останнім часом масово виходить з ладу стара телевізійна техніка радянських часів. Ми сподіваємося, що на зміну їй прийде наша продукція.

— Чи стане реальністю заявлений раніше бізнес-план щодо створення на базі «ЧеЗаРи» великої національної фармацевтичної структури, яка вироблятиме продукцію згідно із стандартами CGMP, Європейського союзу, FDA?

— Цей проект вимагає інвестиції в 40 мільйонів доларів. Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко, ознайомившись нещодавно з ним, дав доручення міністрам І. Мітюкову та В. Гуреєву розглянути питання про надання урядових гарантій «ЧеЗаРі» для одержання іноземного кредиту. Однак і досі Держкоммедбіопром чомусь не бажає підтримати наше починання. Хоча сотні мільйонів доларів, які йдуть на закупівлю фармпрепаратів, могли б залишатися в Україні, поповнювати державний бюджет.

— Костянтине Івановичу, складається враження, що «ЧеЗаРа» незабаром набуде статусу благополучного підприємства.

— Я дуже вірю в це. Хочу, до речі, зазначити, що цього року працівники підприємства вперше отримали дивіденди. Прикметний показник? Так! Повірте, сьогодні робиться все від нас залежне, аби структурні підрозділи підприємства запрацювали на повну потужність. Адже, на жаль, 6000 працівникам не вистачає роботи. Ось тому ми й у постійному її пошуку. Бо під лежачий камінь вода, як відомо, не тече.

— Успіхів вам, нових перемог.

— Дякую.

Розмовляв
Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Оголошення

У номер

✔ Рівне

«Липа» зі спиртом

Працівники служби безпеки Рівненщини попередили спробу контрабанди 60 тонн спирту.

Таку кількість сировини для виготовлення міцних напоїв за фальшивими документами спритники мали намір переправити із Зірненського заводу, що в Рівненській області, спочатку до Литви, а далі — Азербайджану, нібито на замовлення тамтешнього агропромкомбінату. Під час перевірки все це виявилося «липою».

✔ Хмельницький

Шана знов у пошані

Обласна рада і державна адміністрація вирішили відновити обласну «Дошку пошани», на яку заносилися за радянських часів спільним рішенням обкому, облвиконкому та облпрофради передовики виробництва, кращі трудові колективи, представники культури, мистецтва, освіти, науки тощо. Реставровану ідею шани подолян намічається відкрити у День Незалежності країни.

✔ Київ

Непросто звітувати, якщо ви багаті

Звіт майстрів мистецтв та художніх колективів (у рамках Всеукраїнського огляду самодіяльності) минулої п'ятниці продовжила Чернівецька область.

Буковинцям, здається, було важче, ніж будь-кому — бо надто багатий у них культурний багаж, унікальний сплав культур (українська, молдовська, румунська). А тим часом такі звітні концерти з обов'язковою для них масштабною всеохопністю та офіційно-патріотичним глянцем спонукають «показати все одразу» і рідко справляють цілісне враження. Навіть навпаки, іноді викликають недоречну іронію. Справді, коли тобі серед літа співають різдвяних пісень, ти мимоволі думаєш: ага, нас хочуть трохи освіжити від спеки. А коли вслід за цим виконують пісню про буковинські голубці — ти сприймаєш це як натяк на буфет в антракті. Все це тим більш прикро, що буковинські солісти та художні колективи показали досить високий рівень виконавської майстерності.

Рятували ситуацію, як завжди, класика та імена виконавців. Коли Андрій Шкурган після арії Ріголетто заспівав «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», зал завмер, а про те, як публіка сприйняла виступи Іво Бобула, Лілії Сандулеси, Ольги Добрянської та Павла Дворського, зайве казати. Разом з публікою всі учасники заспівали невмирущу «Червону руту». Спробу продовжити свято вже після концерту, на площі перед палацом, столична публіка, на жаль, підтримала дуже мляво.

Перед концертом у холі палацу «Україна» можна було оглянути виставку народного мистецтва. До давніх буковинських промислів приєдналося й фотомистецтво. Його представив Василь Бабух, власний кореспондент «Голосу України» в Чернівецькій області.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Спорт

Стримати «Динамо» львів'яни не змогли

Чемпіонат України. Вища ліга. 4-й тур: «Динамо» — «Карпати» —3:0. 10 тисяч глядачів. Ребров, 34, 71, 74. «Чорноморець» — «Металіст» — 0:1. 5000. Пец, 13. «Металург» (Донецьк) — ЦСКА —0:0. 1500. «Зірка» — «Нива» — 1:1. 6000. Гащин, 72 —Сіхуралідзе, 72. На 49-й хв. з поля вилучено Білозерського («З»). «Таврія» — «Металург» (Маріуполь) — 1:0. 5000. Антюхін, 86. На 50-й хв. з поля вилучено Пантілова («М»), а на 85-й — Донюшкіна («Т»). «Дніпро» — «Прикарпаття» — 1:1. 3500. Шевцов, 36 —Атаманчук, 12. На 88-й хв. Филимонов («Д») не реалізував пенальті. «Кривбас» — «Шахтар» — 1:0. 26000. Грановський, 90. «Ворскла» — «Металург» (Запоріжжя) — 3:0. 5000. Кобзар, 21, Мазяр, 48, А. Головко, 78.

	В	Н	П	М	О
«Динамо»	3	1	0	8—3	10
«Кривбас»	3	1	0	8—2	10
«Шахтар»	3	0	1	6—1	9
«Металіст»	3	0	1	4—2	9
«Ворскла»	2	0	2	8—6	6
«Таврія»	2	0	2	5—6	6
«Металург» Зп	2	0	2	6—7	6
«Карпати»	2	0	2	3—5	6
«Металург» М	2	0	2	9—3	6
«Металург» Д	1	2	1	3—5	5
«Нива»	1	1	2	5—4	2
ЦСКА	1	1	2	3—2	4
«Чорноморець»	1	0	3	1—9	3
«Прикарпаття»	0	3	1	3—5	3
«Зірка»	0	2	2	2—6	2
«Дніпро»	0	1	3	1—9	1

Для «Динамо» гра з «Карпатами» була останньою перед стартом у Лізі чемпіонів. І кияни довели, що до зустрічі з «Жальгірісом» вони прийшли в чудовій формі. Львів'ян динамівці переграли за рахунок командних дій. Вище всякої похвали зіграв Сергій Ребров, який забив три голи. Особливо гарним був його удар метрів з тридцяти у першому таймі, коли Стронцицький помітив м'яч лише в сітці воріт. А у другому таймі кращому бомбардирові чемпіонату двічі прекрасно асистував Герасименко, який часто підключався до атаки. Без проблем увійшов у гру новачок «Динамо» Максим Шацьких. Високий на зріст нападник не тільки намагався загострити гру в атаці, а й часто допомагав захисникам у відборі м'яча. Уболівальникам він сподобався.

Важко довелося у Кривому Розі лідеру. «Шахтар» раз у раз стримував натиск господарів, але на останній хвилині пропустив гол після удару з далекої відстані. А от «Металіст» ще раз довів, що має серйозні види на один з комплектів нагород чемпіонату. Принаймні, двома виїзними перемогами можуть похвалитися мало які клуби. Знову не пощастило «Дніпру», який упустив перемогу через те, що Филимонов не зумів реалізувати пенальті.

Матчі п'ятого туру відбудуться 1 серпня.

А завтра «Динамо» зустрінеться з «Жальгірісом», який прилетів до Києва сьогодні вранці. Спортивний оглядач литовської газети «Республіка» Вітаутас Сауліс повідомив, що в чемпіонаті Литви «Жальгіріс» провів лише 2 матчі. У першому програв «Кареді» (Шяуляй) — 1:2. У суботу «Жальгіріс» з рахунком 4:2 переміг столичний «Локомотив», який по суті є його фарм-клубом. Голи у суперника киян забили брати Ігор і Артурас Стешко, Василяускас і Барявічюс. Як повідомили після цього матчу тренери «Жальгіріса», особливих ілюзій щодо зустрічі з киянами вони не плекають, але мають намір показати вправний футбол. А нам залишається побажати «Динамо» перемоги. Іншого від команди в першому матчі уболівальники не чекають.

Ярослав СЕРГІЄНКО.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Тренер «Ольборга» у розпачі: «Знову Київ!»

Минулої п'ятниці в Женеві відбулося жеребкування третього кваліфікаційного раунду Ліги чемпіонів — 1999/2000: «Ольборг» (Данія) — з переможцем пари «Динамо» — «Жальгіріс»; «Челсі» (Англія) — «Рапід» (Румунія) або «Сконто» (Латвія); «Рапід» (Австрія) або «Валлетта» (Мальта) — «Галатасарай» (Туреччина); «Фіорентина» (Італія) — «Літекс» (Болгарія) або «Відзев» (Польща); ЦСКА (Росія) або «Мольде» (Норвегія) — «Мальорка» (Іспанія); «Ліон» (Франція) — «Марибор» (Словенія) або «Генк» (Бельгія); «Кроація» (Хорватія) — «Вестманнаейяр» (Ісландія) або МТК (Угорщина); «Хака» (Фінляндія) або «Рейнджер» (Шотландія) — «Парма» (Італія); «Слога» (Македонія) або «Брондбю» (Данія) — «Боавішта» (Португалія); АЕК (Греція) — «Дніпр-Трансмаш» (Білорусь) або АІК (Швеція); «Бешикташ» (Туреччина) або «Хапоель» (Ізраїль) — «Валенсія» (Іспанія); «Герта» (Німеччина) — «Анортосіс» (Кіпр) або «Слован» (Словаччина); «Динамо» (Грузія) або «Зімбру» (Молдова) — ПСВ «Ейндховен» (Нідерланди); «Спартак» (Росія) — «Партизан» (Югославія) або «Рієка» (Хорватія); «Штурм» (Австрія) — «Серветт» (Швейцарія); «Тепліце» (Чехія) — «Боруссія» (Німеччина). Матчі відбудуться 10—11 і 24—25 серпня.

На церемонії жеребкування був присутній і почесний президент ФК «Динамо», народний депутат України Григорій Суркіс. Під вечір він повернувся до Києва і в аеропорту провів прес-конференцію, на якій побував кореспондент «ГУ». Ось що він сказав:

— В результаті нової системи підрахунку рейтингу, введеної УЄФА, Україна знову опинилася не в найкращому становищі. Хоча київське «Динамо» протягом двох останніх сезонів входило до грандів Ліги чемпіонів. Наш рейтинг сьогодні дев'ятий з тих 32 команд, які беруть участь у третьому етапі. Скажімо, Данія, представлена «Ольборгом», має 14 балів, а ми — 40,15! Але бачите, де «Динамо». Нам у суперники могли ще потрапити такі зубри, як «Фіорентина», «Боруссія», «Ліон», «Мальорка»... Але жереб, на щастя, виявився до нас прихильний.

Президент «Ольборга» привітав нас із новим побаченням. Але і був засмучений, що його клубові не поталанило з жеребкуванням. Утім, нам ще треба пройти «Жальгіріс».

— А якщо доведеться зустрітися з «Ольборгом», де його прийматимете?

— На «Динамо», бо на Олімпійському йде реконструкція бігових доріжок. Це, звичайно, не дуже зручно для вболівальників. Адже динамівські трибуни вміщують лише 15,5 тисячі глядачів. Потім, сподіваємося, переберемося на НСК «Олімпійський».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Команд вісімнадцять, а путівка — одна

У неділю стартувала першість України серед 18 команд першої ліги. Ось результати матчів: СК «Миколаїв» — «Оболонь-ПВО» (Київ) —3:0, «Динамо-2»(Київ) — «Чорноморець-2» (Одеса) — 6:0, «Торпедо» (Запоріжжя) — «Закарпаття» (Ужгород) — 0:2, ФК «Черкаси» — «Металург» (Нікополь) — 3:0, «Поліграфтехніка» (Олександрія) — «Волинь» (Луцьк) — 2:0, ФК «Вінниця» — «Явір-Суми» — 1:1, ФК «Львів» — «Полісся» (Житомир) — 1:0, «Нафтовик» (Охтирка) —ЦСКА-2 (Київ) — 1:1, «Сталь» (Алчевськ) — «Шахтар-2» (Донецьк) — 0:1. Нагадаймо, що 18 команд розіграють лише одну путівку до вищої ліги, котру з наступного чемпіонату буде скорочено до 14 клубів.

Напалм проти «сибірки»

У Великоолександрівському районі Херсонщини збудник «сибірки» потрапив на ферми місцевого КСП «Світанок». В інфекційному відділенні вже перебувають 7 осіб, двоє мають яскраво виражені симптоми хвороби.

Як повідомили в штабі з надзвичайних ситуацій, спеціалісти з управління цивільної оборони, ветеринари із господарниками вже відслідкували понад тисячу можливих контактів.

Про поширення зарази можна буде говорити лише через два тижні — саме стільки триває інкубаційний період. Поки що всі «підозрювані» вживають антибіотики з метою профілактики. Проблеми виникли і з обеззараженням ферм — адже для обробітку 20 тисяч квадратних метрів треба 1200 тонн хлорного вапна. А ще 10 тонн формаліну й 5 тонн каустичної соди. А ось перегній, заготовлений як добриво, за підказкою військових спеціалістів, вирішено знищити з допомогою напалму.

Колегія Державного комітету України у справах захисту прав споживачів глибоко сумує з приводу передчасної смерті

КОЛЕСНИЧЕНКА Василя Макаровича,

спеціального кореспондента радіо «Голос Києва» Київської державної регіональної телерадіокомпанії, і висловлює глибоке співчуття близьким та рідним покійного.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311136.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України